

SLOVENSKI LIST

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 26. de MARZO (marca) 1938

Núm. (Štev.) 64

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Odlikovanja

Pred nedavnim smo tudi v našem listu na kratko poročali, da je italijanski kralj odlikoval "Slovenčevega" glavnega urednika. — Pred kratkim, kot je tudi na drugem kraju na kratko povedano, je pa jugoslovanski ministrski predsednik Stojadinović odlikoval glavnega ravnatelja tržaškega "Piccola" in obenem fašističnega generala, nega tajnika za zasedeno ozemlje, Grazišnja.

Primorski rojaki, ki vse razumejo tako, kot se na zunaj vidi, in kakor so na lastni koži občutili, se silno čudijo, da je kaj takega mogoče, namreč, da je Slovenčev urednik sploh sprejel odlikovanje od italijanskega kralja in še bolj, da je Stojadinović odlikoval človeka, ki je toliko gorja prizadel našemu narodu.

Politika je politika, življenje je življenje, ki gre svojo pot. Zato je potrebno, da damo našim čitateljem nekoliko pojasnila glede teh odlikovanj.

Po znani pogodbi, sklenjeni lanske leto, je bil Mussolini Jugosloviji obljubil, da bo dal precejšnjo svobodo Slovincem pod Italijo. — Svoj čas smo o tem obširno poročali. V dokaz, da imajo na obeh straneh dobro voljo, so dali z ene in z druge strani zgoraj navedena odlikovanja urednikom obmejnih listov. Odlikovanje torej ni bilo dano v znak priznanja za delo, ki ga je eden ali drugi že izvršil, marveč kot pobuda za delo, ki naj bi se v bodočnosti izvršilo.

Kot smo že parkrat pisali, so res fašistične oblasti dale našemu ljudstvu nekaj svobode, vendar doslej še ne tiste svobode, ki jo sme vsak v kulturnem narod zahtevati, to je v prvi vrsti prosvetno in gospodarsko svobodo.

Naše primorsko ljudstvo je v kulturnem obziru popolnoma oropano pravic in zanemarjeno tako, da nam raste rod pravih analfabetov in dijakov. Slovenskih prosvetnih društev in tiskane besede Primorci nimajo, italijanščine pa ne razumejo in ne bo nikoli njihov jezik. Naš narod v Julijski Krajini v vseh ozirih zaostaja, ker nima potrebne in njemu primerne duhovne sile, ki bi ga dvigala. Naše ljudstvo, ne propada samo materialno, marveč tudi moralno in duševno, kar je še večje zlo. Potem je tudi gotovo stremela vsa fašistična asimilacijska politika: pripraviti narod ob kulturno in gospodarsko samostojnost ter mu z materialnim in kulturnim ter obenem gospodarskim propadanjem kopati grob. Gospodarsko je bil narod z nekaj ukrepi takoj vržen ob tla, prav tako so mu vzeli tudi vse kulturne pripomočke; solo, tisk in društva, a dokler bi imel v sebi čut samozavesti in ponos, bi se mogel ob prvi priložnosti pobrati. Zato je fašizem delal z vsemi sredstvi, da naš narod in zlasti mladino tudi moralno stre.

Naj navedemo nekaj dokazov: V neki vasi na Krasu sta s pri-vandraci zanosili dve dekleti, ki nimata niti petnajst let. Ker so se domači ljudje pričeli zgražati nad takimi propalostjo današnjih deklet, so oblasti zagrozile s kaznijo vsem onim, ki bi se drznili dekletoma kaj

ODPOR PROTI VMEŠAVANJU FAŠIZMA V AMERIKI

Na zadnjem nacijskem kongresu v Nurenbergu je bilo prisotnih sedemsto zastopnikov Nemcev iz drugih držav in je bilo veliko število teh iz Južne, Srednje in Severne Amerike. Ti delegati so zastopniki nacistične ideje in voditelji propagande v novem svetu. Urugvaj je zastopal Schmidt, Argentina Kouster, Chile Wirtz itd. Hitler in Goering sta povedala na kongresu: Naj živijo Nemci kjerkoli, vsi so pod zaščito tretjega cesarstva. Posledice teh načel, ki jih izvajajo tudi druge fašistične države, je videti v dejstvu, se nemške, italijanske in japonske skupnosti v drugih državah predrzno obnašajo.

Poročajo, da je nemški poslanik v Rio de Janeiro, Ritter, bil intimen prijatelj brazilskega diktatorja Vargasa. Nemci so se čutili polnoma varne in so zato pričeli v brk domačinom z javno nacistično propagando in z demonstrativnimi nastopi. Vargas je kmalu spoznal, da postaja nacijska predrznost pretirana in da lahko izzove reakcijo pri domačinih, ki jim je vsako politično delovanje zabranjeno; zato je izdal ukaz o razpustitvi nemških fašističnih organizacij. To je izzvalo veliko ogorčenje v Berlinu, ki je začel protestirati pri braziljski vladi zaradi "preganjanja" Nemcev.

Ameriški listi so te dni polni član-kov, v katerih dokazujejo, kako posebno nemški in italijanski fašizem iztegujeta svoje roke tudi v druge države. Navajajo, kako je italijanska tajna policija ubila v Sao Paulo protifašističnega italijanskega industrijalca Crespija, v Buenos Airesu pa nekega župnika, ki je bil nasprotnik fašizma; kako so tajni agenti nacistične policije spravili na drugi svet inž. Bella, ko je pobegnil na Tirolsko; kako so častnikarja Jakoba izvalili iz Francije v Švico in ga potem siloma odvedli v Nemčijo, odkoder ni več glasu o njem itd. Obenem pa tudi opozarjajo, kako se tuji fašizem ve-

očitati, kajti Italija potrebuje veliko otrok in bo mladi materi poleg običajne podpore nezakonskim materam še posebej odlikovala v dokaz, kako veliko patrijotično delo izvršujeta. Naši ljudje, ki so bili vzgojeni po vse drugačnih načelih, pa tega ne morejo razumeti ter so trdovratno prepričani, da je to podpiranje vlačugarstva...

Domači fantje morajo plačevati velik samski davek, ker se vsled slabih razmer, v katere jih je fašizem pahnil, ne morejo poročiti. In ali ne plačuje vlada prav s tem denarjem sadove grešnih razmer domačih deklet s tujci. Naši mladeniči niso tako neumni, da bi tega ne razumeli; zato, dokler živijo, ne morejo na drugega misliti kot na maščevanje...

Ni dolgo tega, ko nam je pravil neki mladenič, ki je bil v službi na italijanskih prekomornikih, kako slabo se obnašajo na potovanju nekatera naša dekleta, ki jih starši, bratje ali zaročenci kličejo čez morje, medtem ko se domači fantje, ki tudi prihajajo poklicani od svojcev v Argentino, zelo spodobno drže.

dno bolj širi med italijanskim in nemškim priseljeništvom v državah Južne Amerike, kar more postati nevarno za ameriško demokracijo.

Služaj z Brazilom je izzval pravi vihar ogorčenja, ker pomeni vmešavanje tuje vlasti v notranje zadeve neodvisne ameriške države. Značilen pa je ta slučaj zlasti za to, ker je prinesel dokaz, da je sedanja diktatura v Brazilu nekaj čisto svojega, amerikanskega in da nima nobenih zvez z nemškim oziroma italijanskim fašizmom.

Brazil je odločno reagiral z izjavo svojega zunanjega ministra, da ne priznava nikakih narodnih manjšin in da vlada ne bo nikoli dovolila, da bi priseljenici skušali uveljavljati na braziljskih tleh ideologije, ki se ne strinjajo s čuvstvovanjem Braziljancev in z njihovo tradicijo. Tuji priseljenici so sicer dobrodošli, vendar pa, če hočejo uganjati svojo politiko, naj jo gredo uganjati tja, odkoder so doma; ne bodo pa uganjali politike v deželi, ki ni njihova. Listi izrečno povdarjajo, da velja to stališče tako za fašizem kakor za komunizem in ima to naglašanje tudi svoj pomen.

Ko se je podpisala znana "protikomunistična" pogodba med Rimom, Berlinom in Tokijem, je bila fašistična propaganda pridno na delu po vsej Ameriki, da bi uverila ljudstvo, da grozi velika rdeča nevarnost. Vendar, kdo naj verjame, če pogledamo resnice v oči: Ali je bila Abesini komunistična? Ali je Kitajska komunistična, ko je

znano, da je bil dal Čankajšek v enem samem dnevu ubiti v Hankovu sedem tisoč komunistov? Ali je Španija komunistična? Ali je bila Avstrija komunistična? Vendar je v vse te države fašizem zaril svoje kremlje: V Abesinijo Italija, v Avstrijo Nemčija, v Kitajsko Japon-ska, v Španijo obe, Italiji in Nemčiji.

Nič bi ne bilo čudnega, če bi nekega dne slišali, da sta Nemčija in Italija odposlali proti Amerikam vojno brodogojce, da jih osvobodita "komunizma". Najbolj v nevarnosti da so zaenkrat združene države, ki jim predseduje "rdeči" Roosevelt. Menda je o tem potožil Hitlerju tudi bivši predsednik Hoover, ki se je nedavno nudi v Berlinu. Mehika pa je že "izgubljena". Ravno te dni zvemo, da je predsednik Cardenas poddržal vse petrolejske vrelee, ki so bili doslej v rokah tujih družb, katere so po mili volji izkoriščale domače delavstvo. Seveda skušajo napraviti velik del krivde Rooseveltu, ker da očitno podpira "komunizem", ki prodira iz Severne v Srednjo in Južno Ameriko.

Vse zgleda, da se ameriški narod ne bodo dali premaniti od lepih fašističnih vab, marveč, da se bo prava demokracija, ki ji je v Evropi tekla zibel, ka, okrepila prav v Ameriki. Evropa pa bo samo sebe ugonobila in putopila v krvi, če ne bodo narodi spregledali ter se otresli fanatičnih diktatorjev, tako na desni kakor na levi, ki vodijo ljudstvo v novo klanje in s tem v propast.

Tristo samomorilcev in štiri milijarde

Z nepopisnim junaštvom se borijo kitajske čete vzdolž Rumene reke na 640 kilometrov dolgi fronti proti japonskim vpadnikom, ki jih je tokijska militaristična klika poslala nad kitajsko ljudstvo. Dasi slabo opremljeni, se kitajski vojaki z občasnim vredno vztrajnostjo borijo proti tujcu, ki razpolaga z najbolj modernimi mehaničnimi mo-

silnimi sredstvi.

Pretresljivo zgodbo javlja neki poročevalec iz nesrečne Kitajske. Pri Tengsienu je 3.000 kitajskih vojakov priseglo, da bodo prej umrli, nego se umaknili pred sovražnikom. Ko jih je ostalo le še tristo in je bilo vsako nadaljnje upiranje brezsmiselno, si je divizijski poveljnik Vangkičang pognal kroglo v glavo. Vseh tristo borec je sledilo njegovemu zgledu.

Tragična je usoda narodov, ki niso mogli slediti v oboroževalni tekmi drugim ljudstvom, a imajo tako ljubezen do svoje zemlje, do svobode in neodvisnosti, da raje življenje žrtvujejo, nego eno samo ped zemlje je domačine, da je ne odstopijo tujcu, ki jih hoče zaslužiti, da jih bo izkoriščal. Kasu za-leže junaštvo proti strojnici, ki začne sipati ogenj iz zasede, proti letalu, ki z varne višine spušča smrt, proti topu, ki iz daljave bruha jeklo, kaj proti plinom in drugim iznajdbam morilne tehnike? Kakor do umirali Abesinci po italijanskim ognjem in plini, tako umirajo Kitajci v obupnem boju proti japonski tehnični nadmoči.

Tragičen in veličasten obenem je tisti kolektivni samomor stotnih kitajskih junakov, o katerem nam poroča brzojav. V svoji nemoči, morda oblegani od Japoncev, skritih v varnih tankih, so naredili kakor junaki, ki vedo, da "manj temna noč je v črnem zemlje krili, kot so pod svetlim nebom sužnji dnovi".

LITVANSKI SO POPUSTILI

Litvanci so popustili. Sprejeli so poljski ultimatum in koncem tega meseca bodo med obema državama vzpostavljeni normalni diplomatski odnosi in sedemnajst let zaprta meja se bo spet odprla. Litvanska vlada pač ni imela druge poti. Ker so Litvanci hudi nacionalisti in bi se raje ne bili vdali, so v naglici iskal pomoči pri vladah velikih držav, ki se pa niso hotele vmešati.

Poljaki so začeli spet umikati z meje svoje čete, ki so bile pripravljene, da na prvo povelje vpadejo v sosedno državo in v par urah prodrejo do glavnega mesta. Svet, ki je mislil, da bodo tam na severu Evrope spet nastali nevarni zapletljaji, se je oddahnil. Za Litvo in Litvance se pa menda še nikoli ni bil tako pozanimal, kakor te dni.

Ali veste, da je litvanščina najstarejši evropski jezik ter da ima še največ sorodnosti s sanskritom in starim gotskim jezikom?

Litvanski jezik spada v baltško grupo indoevropskih jezikov, h kateri še pripadata stari pruski jezik in latvijski jezik. Ta skupina je bila jezikovno skozi vsa stoletja popolnoma samostojna in kljub veliki sosesčini ne kaže nobenih sličenosti s slovanskimi in germanskimi skupinami. Toda medtem ko je stari pruski jezik zaradi popolne germanizacije obeh Prusij že izumrl v 16 stoletju in se je latvijski jezik zaradi stalnih kulturnih in političnih zvez s tevtonskim redom in Finci navzel ujih asimilacij, je ostal litvanski jezik do danes popolnoma čist in je edino v tem majhnem koščku Evrope prazgodovinski jezik preživel vse svoje mnogoštevilne derivate, kakor etruski, latinski in stari gotski jezik. Zato je veliki jezikoslovec Meillet upravičeno dejal: kdor hoče slišati vsaj jek našega skupnega indoevropskega jezika, mora poslušati Litvance. To nam tudi potrjuje vsa primerjalna filologija. Znameniti stavek v sanskritu: "Tat tuam asi" (to si ti) se glasi v litvanskem jeziku "Tat tu asi". Zaradi velikih sličenosti s sanskritom vlada med evropskimi jezikoslovci izredno veliko zanimanje za litvanski jezik in celo na ameriških univerzah igra danes posebno v primerjalni filologiji litvanski jezik vedno večjo vlogo.

Tragično in podučno je, kar se je dogodilo z Abesinci in kar se dogaja s Kitajci. Naj po narod še tako miroljuben, vojska bo prišla nad njega, če se ne oborožuje; naj bo še tako junaški, podlegel bo, če ni tudi tehnično dovolj pripravljen.

Jugoslovanska vlada je dobila pooblastilo, da razpiše posojilo v znesku 4 milijard dinarjev, namenjenih predvsem za oboroževanje. Velik je ta denar za našo državo in škoda bi bila uporabi ga za kano-ne, tanke in letala, ko bi svoboda ne bila tako dragocena in ko bi materialno nezadostno pripravljene narodi ne bili v stalni nevarnosti, da jim roparski tujec nadene jarem.

Argentinske vesti

Jutrišnje volitve

O volitvah, ki se bodo vršile jutri v glavnem mestu republike za izpopolnitev izpraznjenih mest v poslanski zbornici in v senatu, smo že dovolj pisali. Stranke so posebno zadnje dni napele vse sile, da pridobijo volilce. V to svrhu so počivajoče meščane celo v pozni noči budili iz sna grozoviti zvočniki, instalirani na kamionih. Nič ni pomagalo, da so nekateri listi opozarjali policijo, da obstoja neka občinska "ordenanza", ki zabranjuje in kaznuje motenje nočnega miru. Kdo bi se tu vmešal? Saj bi vse stranke skočile na noge in protestirale zaradi zatiranja volilne svobode. In je že stara stvar, da so volitve v glavnem mestu republike, kar se svobode tiče, naravnost vzorne za demokratično državo.

V senatu je za Buenos Aires eno samo mesto na razpolago. Največ verjetnosti, da dobi to mesto, ima kandidat radikalne stranke, Sanguier. V poslanski zbornici pa je na razpolago 16 mest; 11 jih dobi večina, 5 pa manjšina. Za večino pride spet v poštev zgoraj imenovana stranka, za manjšinske stolčke pa se potegujejo "concordancia", delavski socialisti, radikalni opozicijski blok in socialisti iz "Casa del Pueblo". Radi znanih sporov, ki so se v zadnjem času pojavili v radikalni stranki, presenečenja niso izključena, da niso preveč verjetna.

PREMESTITEV MINISTRSTVA

Ministrstvo za pravosodje in javno vzgojo, ki je do sedaj imelo svoj sedež na vogalu ulic Las Heras in Austria, bodo premestili v palačo na ulici Carlos Pellegrini in ki jo je bila prejšnja vlada namenila za konservatorij.

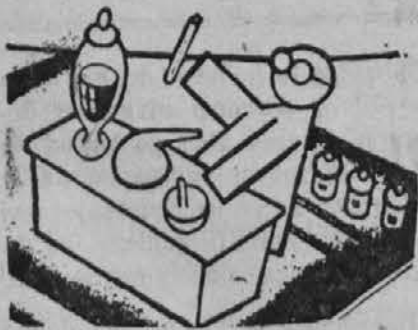
Tajništvo se je že preselilo tja, dočim bodo druge urade premestili v bližnji bodočnosti.

OSVOBODITEV ULIC

Mestni načelnik Goyeneche je poslal na notranje ministrstvo prošnjo, da se pokupijo zemljišča, ki zapirajo sledeče ulice: Tte. Benjamín Matienzo, Santos Dumont, Concepción Arenal, Cabildo, 3 de Febrero, Jorge Newbery in Dorrego. Ob ulicah Matienzo, Cabildo, 3 de Febrero in Santos Dumont želi napraviti novi mestni načelnik tudi večji park in roče s tem ustreči želji prebivalstva.

KEMIČAR IN LEKARNAR
diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito preizkušen v Argentini.

Hh. Mr. Francisko Huspaur

Mladenci! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo. — Za stare klijente zastoj enako notranjost po pošti.
Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Pcia. de Bs. Aires

IZVOZ ARGENTINSKEGA SVEŽEGA SADJA

Dočim se je izvoz argentinskega blaga v splošnem v prvih dveh mesecih tega leta zmanjšal skoro za polovico, se je pa izvoz svežega sadja, kakor jabolk, hrušk, breskev in grozdja zelo povečal; v januarju in februarju lanskega leta so izvozili nekaj čez 12 milijonov kilogramov svežega sadja iz dežele, letos pa skoro 14 milijonov kg.

NOVA ŠIBA BIČA SANTIAGO DEL ESTERO

Komaj so si polja po enoletni strašni suši nekoliko opomogla v zadnjem mesecu, ko jih je dež spet začel namakati, že je nad pokrajino Santiago del Estero, ki je izmed vseh zaradi suše bila najbolj prizadeta, prišla nova šiba. Pojavile so se v oblakih kobilice in poplavlile ves srednji del province.

VARČEVANJE

Izvoz se je močno zmanjšal in ker je peso na svobodnem tržišču občutno padel, je verjetno, da bo letos tudi uvoz mnogo nižji od lanskega ter se bo vse to poznalo na državni blagajni, ki prejema največ dohodkov od carine. Zato je razumljivo, da novi finančni minister Groppo poziva svoje kolege iz ostalih ministerstev, naj letos kar naj bolj reducirajo svoje izdatke, ker je na vsak način potrebno, da se ohrani ravnovesje državnega proračuna. Minister je tudi pozval svoje tovariše, naj mu v najkrajšem času dostavijo svoje posebne proračune, ker hoče predložiti splošni državni proračun kongresu do maja, kakor predpisuje državna ustava. Enkrat smo že pisali o tem, da se je v zadnjih trideset letih samo dvakrat zgodilo, da je bil proračun res predložen parlamentu v tem roku.

NOVI PRISELJENCI

V prvih dveh mesecih tek. leta je prišlo iz Evrope za 1.953 več priseljencev nego lani, namreč 7.102. Poljakov je bilo med njimi 2.754, Italijanov 2.143. Špancev 621, Nemcev 463, Portugalcev 277 itd.

SODNIK ZAHTEVA POSLANCA

V Coloniji Margareti je poslanec dr. Alfredo Grossi, skupaj z nekaterimi somišljeniki, odnesel ob priliki zadnjih volitev volilno žaro, kar je seveda po paragrafih prepovedano tudi poslancem. Sodnik sedaj zahteva, da mu parlament izroči dr. Grossija, da ga bo sodil, kakor se spodobi. Grossi se je brzojavno obrnil na vlado, da bi ga zaščitila.

12-leten fantalin umoril tovariša

Ali Jacinto, star 15 let, in Juan Montanesi, star 12 let, oba iz okraja Barceló v Banfieldu, sta se igrala s frnikulami, t. j. s steklenimi kroglicami. Kakor je med otroci navada, sta se kmalu skregala, ker je Ali baje zgubil eno kroglico, pa je ni hotel izročiti soigralcu. Dvanajstletni Montanesi je jezen odšel domov ter se čez nekaj časa vrnil z revolverjem. Stopil je do Alija, ki se je nič hudega sluteč igral dalje, ter mu sprožil dva strela v glavo. Ali je skočil pokonci, a se je seveda takoj spet zgrudil, nakar je morilec oddal vanj še štiri strele. Potem je pobegnil. Alija so skušali prepeljati v bolnišnico, a je med potoma izdihnil.

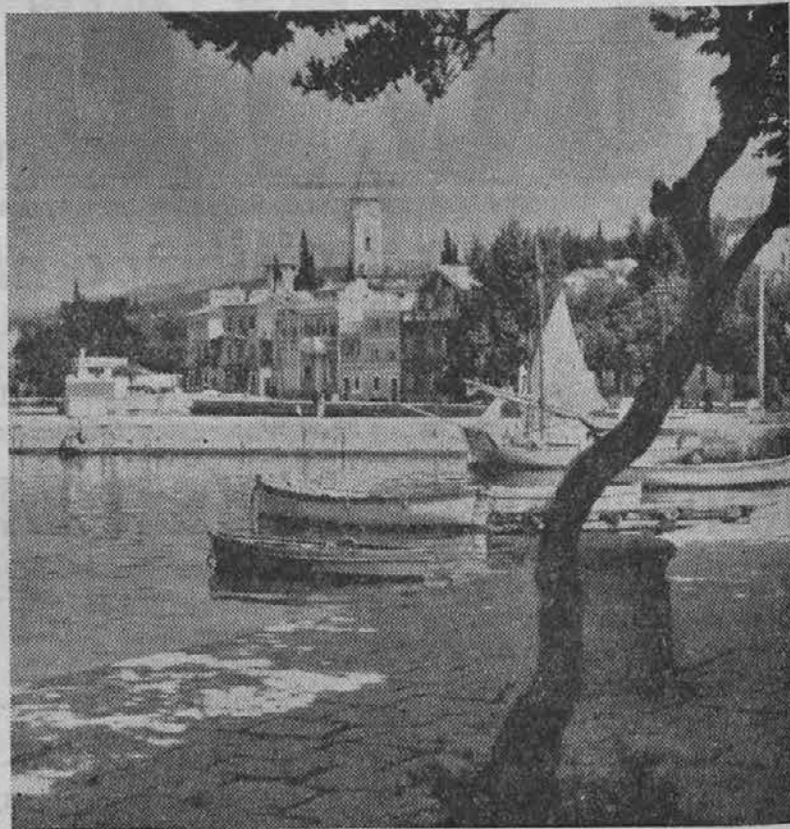
Tako je z otroci, če se vzgajajo na cesti! Izpostavljeni najslabšim vplivom, začnejo že v detinstvu stopati po slabih potih. Dvanajstleten poba — morilec! Ali se človeku ne ježijo lasje, posebno če čita v listih podroben opis, kakci se je vse to zgodilo, s kakšno hladnokrvnostjo je Montanesi sprožil prva dva strela v svojega tovariša in kako je potem še štirikrat ustrelil, ko je mislil, da Ali ni še mrtev?

Starši! Nikar ne puščajte svojih otrok na cesti, če nočete, da Vam jih bo cesta izpridila in morda celo zločinca naredila iz njih. Ne poslušajte tistih brezvestnih zavajalcev in ničvrednih hujskačev, ki Vam pravijo, da svojih otrok ne smete pošiljati v naše slovenske šole. Kam jih boste pa pošiljali? Na cesto, med slabe tovariše? V kinematograf, da se Vam bodo pokvarili z gledanjem filmov, ki niso primerni zanje? Tu imate pretresljiv dokaz, kam privede otroka cesta in kino.

PO DVEH LETIH SO GAPRIJELI

Meseca maja 1936. leta je Juan Scannarotti osleparil mlekarso podjetje La Martona za 51.000 pesov ter pobegnil. Policija ga je zama iskala. Nobenega sledu ni bilo za njim. In tako je mož že bil prepričan, da so nanj pozabili, posebno še, ko ima varnostna oblast v takem mestu, kakor je Buenos Aires, vsak dan novega dela več ko dovolj. Pa se je mož uštel. Ko je te dni prišel v hišo, kjer je prej imel svoje stanovanje, t. j. na Boedo 22, ga je policija zasačila in ga spravila pod ključ. Račune bo polagal pred sodnikom dr. Ureto.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

Selce, kopališče, na našem Jadranu

ČLANSKI SESTANEK V TABORU

Prihodnjo soboto, t. j. 2 aprila, ob 8.30 zvečer članski sestanek v društvu "Tabor" Prosimo za točnost. — Odbor.

Naša priseljenka porodila v kolektivu

Menda je to prvi slučaj, da je štokljka priletela v kolektivni avto in je zato razumljivo, da je vzbudila pozornost in je tudi "electivos" navdušil, da so otročičku poklonili ono, kar za neboljšenega rabijo, ko pride na svet.

Viktorija Mikulič, stara 28 let, jugoslovanska državljanka, stanujoča v ulici Lamadrid, je začutila, da se ji bliža štokljka in je zato vze la kolektivni avto, da se odpelje v bolnišnico. Ko se je ravno vozila po Rivadaviji, med ulicama Pringles in Rawson, je moral šofer zavoziti v kraj. Neka gospodična, ki se je vozila v istem avtu, je tekla klicat policaj, ki je brž prihitel in seveda takoj prišel v tako zadrego, kakršne menda svoj živ dan še ni doživel. Končno se je domislil, da bo najbolje, če telefonira v bližnjo bolnišnico Ramos Mejia in je tudi tako storil. Medtem pa je bila štokljka že odložila pri Mikuličevi dekletce. Mater in novorojenčko so potem prepeljali v bolnišnico, kamor so ju prišli obiska radovedni novinarji, ki so ju slikali in ugotovili, da sta mati in otrok pri najboljšem zdravju.

ŠE ENA ŠTORKLJA

Teta štokljka je v soboto obiskala tudi hišo našega rojaka Andreja Škrbea iz Rihemberga ter prinesla njegovi ženi Pepci čvrstega dečka. Presrečnima čestitamo.

SPET ŽRTEV OPEKLIN

V bolnišnici Durand je umrla v torek 72-letna Josefina Bertoli. Vžgal se ji je bil v "calentadorju" benčin in so zublji takej popadli tudi njeno obleko. Strašno ožgano po vsem telesu so jo prepeljali v zdravilišče, a življenja ji niso mogli več rešiti.

ZALOSTEN KONEC TREH TOLOVAJEV

V Juninu so bile drzne tatvine na dnevnem redu in mnogi uglednejši meščani so v zadnjem času prejeli izsiljevalna pisma. Policija je dolgo prežala, vendar pa brez uspeha. Končno se je odločila za racijo in pozaprila veliko število sumljivih elementov. Posebno "linarye" je vzela na piko in eden izmed teh je povedal, da se v neki hiši nahajajo tolovaji, ki imajo namen napasti tamošnjo banko. Četa policije je hišo obkrožila in končno vdrla vanjo, tam pa so jo neznanec sprejeli s streljanjem. Vnel se je boj, ki se je končal s tem, da so trije tolovaji, ki so se nahajali v sumljivi hiši, obležali mrtvi. Oblast je ugotovila, da gre za roparje, ki jih je že delj časa iskala. V hiši so našli tudi veliko zalogo vsakovrstnega orožja.

POZOR NAROČNIKI

Vsi naročniki imajo na ovitku nad naslovom tudi datum do kdaj imajo plačano naročnino. Tistim, katerim je naročnina potekla naj poskrbe, da jo poravnajo, da ne bo potem kake zamere če jim bomo list ustavili.

Imena novih naročnikov bomo ob javili v prihodnji številki.

Dne 31. t.m. bo od 8 do 9 1/4 govoril in igral za tukajšnje izseljence violin. gosp. Z. Balakovič na radio. Ta emisija bo dana preko berlinske kratkovalovne postaje postaje DCZ, v dolžini 29.15 metrov 1.290 kc.

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse prevredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak pre priča mojih neprekosljivih izdelkov.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Vesti iz organizacij

Delo in kritika

Odkar poznam naše kulturne ustanove v Buenos Airesu, slišim precej kritiziranja in nesmiselnega običajanja vsega, kar je v zvezi s kulturnim gibanjem. Nobeden od teh kritikov pa si ne upa tudi sam do-
prinešiti majhno žrtev za izboljšanje onega, kar se mu ne zdi v redu. Lahko rečem, da če bi se bil od samega začetka oziral na taka in podobna kritiziranja, ne bi bil šel nikoli na eno naših prireditev ter nikdar vzel peresa v roko. Ker pa nisem poslušal, sem danes, če že ne vsem, vsaj v marsičem prepričan v pravico, da se ne bi bilo treba, ravno o nasprutnem, nego trde oni, ki stojijo le od daleč in zabavljajo čez vse.

Precej je med nami takih, ki so mnenja, da so naša društva nepotrebnost. Na koliko našo srečo so pa taki vendar v manjšini.

Nekateri spet menijo, da bi moralo biti eno samo društvo in to moralo. To bi bilo res lepo in prav, pa še zelo prav, če bi ne bilo one pri-
skvice, ki je posebno med brati Hrvati udomačena: Sto ljudi, sto čudi. Bolj ko združitev društev je pa potrebno večje sodelovanje in manj kritiziranja.

Slovenski list je celo svoj čas zapisal, da je premalo društev in da bi se morali naši ljudje povsod organizirati, kjerkoli živijo večje skupine.

Nekateri so tudi mnenja, da so naša starejša društva bila preveč kulturna in premalo gospodarska. V tem bo morda kaj resnice, namreč, da so bila premalo gospodarska, a če bi ne bili prej obdelali kulturnega polja, bi tudi na gospodarskem ne znali niti začeti, kajti ravno gospodarsko delo zahteva največ smisla in sposobnosti za skupno delo, največ društvene izobrazbe.

Da so se naša društva predvsem zanimala za kulturo, je po mojem mnenju glavni vzrok tudi ta, da so v vseh društvih povečini Primorci, (kar nam, Slovencem iz Jugoslavije ne more biti v čast), ki so pribežali sem, da rešijo kar se rešiti da in so se zato z vso ljubeznijo oklenili svojih društev ter visoko dvignili svojo kulturo v dokaz, da se ne pustijo potlačiti od svojih zatevalcev. Zapustili so svoja domovino predvsem oni, ki so bili najbolj zavedni, kajti ravno oni so bili najbolj preganjeni. Odtod dejstvo, da čutijo najbolj potrebo po kulturnem delovanju. Zraven tega pa delujejo nekatera že obstoječa društva tudi v gospodarskem in podpor-nem smislu; čeprav so začetki še skromni, se bo sčasoma le pokazalo tudi kaj močnejšega.

Prepričan sem, da če bi oni, ki radi samo kritizirajo pa nič ne sodelujejo, pristopili k katerikoli društvu, bi našli povsod zaposlitve za svojo in občo korist.

In mi, Slovenci iz Jugoslavije,

kje smo in kaj delamo? Okoli tritisoč nas bo tukaj in v katerih društvi sodelujemo. Človek bi mislil, da mi nismo potrebni niti izobrazbe niti medsebojne ali gospodarske pomoči. Jaz mislim, da nekoliko bi se vendar morali tudi mi pokazati. Pri Slovenskem listu tudi trdijo, da je velika večina naročnikov Primorcev, pa kljub temu nočejo delati nobene razlike ter prinašajo novice iz cele Slovenije.

Res je pravilno, da se Slovenci z ozirom na mejo ne opredeljujejo, saj bi s tem le pokazali, kako malo skupne zavesti imamo. Morda je sicer res, da med Slovenci iz Jugoslavije ni toliko sposobnih ljudi, ki bi znali koristno sodelovati ali voditi v društvih, a to nas bi ne smelo plašiti. Delo bi nas sproti učilo, kot uči druge.

Raje pozno nego nikoli. Jaz mislim, da z dobro voljo lahko kaj dosežemo, ki bo nam v korist in domovini v čast. Mislimo o tem, rojaki, nesebično in nepristransko! Več treznega mišljenja in manj nesmiselnih kritik, pa boste videli, da bomo prišli do nekega stvarnega zaključka.

A. P.

DRUGA VINSKA TRGATEV

V nedeljo 3. aprila bo priredilo Slovensko prosvetno društvo I. DRUGO VINSKO TRGATEV v tej sezoni. Kakor prvič, bo tudi topot latnik natrpan sladkega grozdja in sočnih hrušk. Veselih, smeja polnih prizorov ne bo manjkalo. Kdor prvič ni videl pazljivih biričev a še bolj pretkanih tatov, naj ne zamudi sedaj te prilike.

Najbolj delavni tatovi bodo deležni nazadnje še lepih nagrad.

Društveni bufet bo založen s svežo pijačo in jedili.

KRATKE VESTI

Zaslužni organizator naših izseljencev župnik p. Kazimir Zakrajšek je obhajal 60. letnico rojstva začetek marca.

Za senatorje so bili imenovani: minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič, dr. Franc Kulovec, minister v p., Milutin Stevanović, tiskarnar in časnikar iz Belgrada in Hesein Čišić, župan v Mostarju.

POZOR ROJAKI

Pisarna jugoslovanskega izseljenskega dopisnika v Montevideu, je v ulici Zabala 1287.

JUGOSLOVANSKA IZSELJ. ZAŠČITA

Jugoslov. izselj. zaščita ima službo za poročni para (matrimonio). Prilika je ugodna za pridna in zanesljiva človeka. Delo bi bilo: pa-

ziti na vilo in jo zračiti. Zakonec pa, ki bi to službo sprejela, bi imela na razpolago 2 ha zemlje, katero bi obdelovala na svoj račun. Imela bi poleg tega dobro in zidano hišo s pritliklinami kakor: garažo, galpón, kurnik in zajčnik. Dalje tank s 3000 l vode.

Ta vila je blizu mesta Derqui F.C.P.

Zakonski par, ki bi se za to službo zanimal naj se zgleda na jugosl. izselj. zaščiti, Bolivar 314, 2 nadstropje, Bs. Aires.

Naznanjamo, da ima ta urad vedno na razpolago vsakovrstne službe posebno za ženske.

Kar se tiče moških, je tudi veliko povprašanje, seveda ne vedno za tako delo, kot bi kdo želel. Radi tega bi bilo treba, da se dotični pravočasno javi v uradu, da se ga pokliče, če bi slučajno takega dela ne bilo na razpolago.

Isto velja tudi za naše uredništvo, kamor se jih veliko obrača radi dela.

DOMAČE VESTI

NAŠ ČLOVEK ZADEL NA LOTERIJI

Srečo je malokdo našel v izseljenstvu. Tudi Štefan Huzjan iz Dolnje Lendave je bil med tistimi. Težko življenje je imel tu. Prvo leto svojega prihoda v Uruguay je bil brez posla. V zadnjem času je obdeloval daleč v provinci Salta neko kmetijo kot najemnik. Pa mu je bila izredna sreča mila. Zadel je na loteriji 5.000.— urugvajskih pesov. Takoj si je uredil potni list in jo pobral čez morje domov, kjer ga z veseljem pričakujejo žena in dva otroka.

SMRTNA KOSA

Dne 10. marca je po daljši bolezni umrla v bolnišnici general Rodriguez v provinci Bs. Aires, ga. Metoda Zorn stara komaj 25 let, doma iz Prvačine pri Gorici. Zapušča žalostnega moža Hermína Zorn, doma od istotam s katerim je bila poročena komaj nekaj nad leto dni. V domovini zapušča starše, tri brate in dve sestre.

Tem potom se užaloščeni soproj zahvaljuje vsem prijateljem in znanem, ki so spremili pokojno na zadnji poti, tembolj, ko je bilo treba iti daleč ven na deželo, kjer se nahaja omenjena bolnišnica.

Pokojnici naj bo lahka zemlja in preostalom naše iskreno sožalje!

ki vam nudi v vsakem oziru najboljšo postrežbo

GARMENDIA 4947
Paternal, Bs. Aires

SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO

VABI

na Bogato Vinsko Trgatev

ki se bo vršila v NEDELJO 3. APRILA od 4. uri popoldne
v društvenih prostorih, GRAL. CESAR DIAZ 1657

Največkrat zasačene "grozdje-kradce" čakajo tri lepe nagrade

IGRAL BO SLOVENSKI ORKESTER

Za prigrizek in ženja grla bo v društvenem bufetu preskrbljeno

Vse cenj. rojakinje in rojake vljudno vabi

Odbor

SMRTNA KOSA V DOMOVINI

Gabrijela Klajnšček poročena Pahor je dobila iz domovine žalostno vest, da ji je dne 23. februarja umrl oče Jožef Klajnšček, doma iz Oslavja pri Pevmi na Goriškem, star 74 let.

Pokoni zapušča doma dva sina in tri hčere. Tu v Argentini pa enega sina in dve hčeri, eno hčer pa v Severni Ameriki.

Preostalom izrekamo najiskrenejše sožalje!

ZAROKA

Zaročila sta se Dora Perfeta iz Ložice pri Kanalu na Goriškem in Josip Simčič iz Hirske Bistrice.

Nevesta je tudi članica Slovenskega prosvetnega društva in naročnica Slovenskega lista.

Čestitamo!

ŠTORKLJA

Dne 9. marca je obiskala štor-
klja Rezko in Antona Benulič, ter jima je podarila srčkano punčko, ki so ji dali ime Ana Jadranka.

Srečni starši so tudi člani Slov. prosv. društva in naročniki Slov. lista.

Čestitamo!

LEPA PRILIKA

Radi družinskih razmer se prodajo zelo ugodni cenj dobrodušča krojačnica s številno klijentelo, ki bi omogočila podjetnemu krojaču lepo bodočnost. Informirajte se na uredništvu Slovenskega lista.

OBJAVE KR. POSLANIŠTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires

Kr. jugosl. poslaništvo išče in poziva, da se pri njem zglase naslednji izseljenci:

Luka Pavičič, roj. 1911 leta v Karlovcu. Priselil se je 1929 leta. Zadnjikrat se je javil 1935 leta.

Glogovač Ivan iz Rešetana, srez Nova Gradiška. Priselil se je v Argentino 1907 leta. Zadnjikrat se je zglasil z naslova: F. Missler, Florida 733, Bs. Aires, 1917 leta. Dru-
gi podatki niso znani.

Mate Vinič iz Razbojšta, z. p. Podgorač, kateri je pred 12 leti prišel v Argehtino. Zadnjikrat se je oglasil pred dvema leti iz okolice mesta Villa Angela, Chaco.

Kedačič Matija iz Velike Kinkinde. Zadnji znan naslov julija meseca 1937 leta: Avenida Mitre 655, Avellaneda, FCS.

Domošljan Stevan iz Obiliča, o-kraj Gračanički. Prispel je v Argentino 1923 leta. 1935 leta so o njemu javili neki Pankerican Joan in Murgo Jonda, kateri se sedaj nahajajo v Buenos Airesu a se ne ve za njihov naslov, da je gori omenjeni umrl istega leta. Prosi se rojake kateri bi kaj vedeli o njem, da to javijo Kralj. Poslanstvu.

Koklič Martin, iz Dalnjog Vrha, hišna štev. 11. Priselil se je leta 1927. in od takrat se ni več javil svojem. Zadnji znan naslov je: F. Missler, San Martin 666.

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„Slovenski List“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

"SLOVENSKI LIST"

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobiček.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI "SLOVENSKI LIST"

UPRAVA

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINI

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specija-
reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Slovenci doma in po svetu

Žalosten "memento"

V kostnici na Oslavju pri Gorici so zbrali zemeljske ostanke 80.000 v vojni padlih mož

GORICA, 16. marca. (Izvirno). — Kostnica na Oslavju pri Gorici je dovršena, ni pa še dodelana cesta od soškega mostu skozi Pevmo na oslavsko pobočje. Delo pri parku, ki bo ležal na vznožju stopnišča, ki polje v kostnico, se je šele pričelo. Celotni spomenik v svetovni vojni padlim, ki je mogočen in za naš čkus celo preveč masiven, bo blagoslovljen 28. oktobra. Središče kostnice tvori okrogel, približno 25 metrov visok stolp, ki gre v tri nadstropja in je v premeru nad 30 metrov širok. Na fasadni strani pa strahita po en nižji in ožji stolp, tretji stoji pa v ozadju. H kostnici pelje široko marmornato stopnišče s 25 stopnicami. Kosti padlih so že prepeljali k zadnjemu počitku na oslavski grič in že počivajo v določenih prostorih. Vsak vojak, čigar ime se doznali, ima v marmornatem obzidju stolpov svoj kamniti grob, ki je 80 cm globok v prečni črti, zapira ga ročnata marmornata plošča, ki ima okrog 25 cm v kvadratu in nosi vojakovo ime. Grobov z imeni je v spomeniku 50.000. v treh obstranskih stolpih je pa v vsakem skupen grob za 10.000 nepoznanec, skupno počita tu 80.000 mladih mož. Na Goriškem bomo imeli tri kostnice: v Kobaridu pri Antonu za Zg. Soško dolino, na Oslavju za goriško okolico, v Redipulji pa za Kras.

Elektrifikacija Julijske Krajine

Nov načrt za veliko električno centralo na Prevalu

TRST, 16. marca. (Izvirno). — Velika družba za elektrifikacijo S.A.E.T. v Trstu, ki razpolaga z ogromnim delniškim kapitalom, je sklenila napeljati iz Plavi po kanalu skozi briške griče Sočo, ki se bo natekala pri Prevalu podleg Vipolž v umetno jezero. Družba je prvotno nameravala zgraditi veliko elektrarno v bovški kotlini, a ker so vrtnja tal dognala, da je tam v velikih globinah sama naplavinna gruščica, je ta načrt opustila in še odločila za prevaljski načrt, čigar

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

VNFREAS

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).
KOŽA: Kronični izpušaji, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ŽLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciccarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEO: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
Popolno ozdravljenje \$ 30.—
Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Rivadavia 3070 Plaza Once

stroški so preračunani na 300 milij. din. Na Prevalu bo velika električna centrala. Iz jezera bodo tudi namakali sušne predele Furlanije. Da se načrt izvede, bo družba razlajstila in pokupila okoli 7000 njiv zemlje. Kmetje v Medani in Vipclžah se po pravici bojijo, da se jim odvzamejo skoraj vse plodne oranice v ravnini tako, da bo marsikomu preostala le hiša z vinogradom na gričevju. Prebivalstvo upa, da se bo do življenjski interesi kmetovalcev zaščitili in spravili v sklad z načrti za industrializacijo. Posebno važno je, da kmetje za razlajšane njive dobijo pravično odškodnino, pri čemer se mora upoštevati ne le vrednost zemljišča, marveč tudi dejstvo, da se z razlajšitvijo oranic okoli ali uniči gospodarska enota in rentabiliteta kmečkega posestva.

POŽARI V TRŽAŠKI OKOLICI

Ponovno so izbruhnili letos v okolici Trsta razni gozdni požari, ki so čisto zavzeli prav nevaren obseg, zlasti pa so se razširili v precejšnje dimenzije. Tako je preteklo nedeljo pričel goreti gozd, dračje in pa suha trava pri Sezani v obsegu kakih 200.000 kv. metrov. Komaj so ta ogenj pogasili, so bili obveščeni, da gori pri Repentabru, kjer je gorelo skoro v ravno takem obsegu in končno še pri Feretih, kjer pa so ogenj pogasili že v kali. Letošnja zima je bila precej suha, pa tudi sicer so tako požari v teh krajih precej običajni. Vzroki so sicer neznani, toda čisto jih povzroči kaka iskra z vlaka, ali pa ogenj, ki ga zažgo vsled spomladanskega trebljenja.

PROMET TRŽAŠKEGA LLOYDA SKOZI SUEŠKI PREKOP

Tržaški Lloyd, velika paroplovna družba, ki po novem razdelitvenem načrtu vzdržuje zveze z Orientom, zlasti z italijanskimi kolonijami, je bil lani prvi med vsemi družbami z ozirom na velikost tonaže in prometa skozi sueški kanal. Njegov promet skozi Suez je znašal lani 3 milij. 913.000 ton, leta 1936 pa je znašal le 2.579.000 ton. Nič čudnega ni, če se država bori za vpliv in besedo pri družbi, ki

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buono Orden 3389

Buenos Aires

Na novo otvorjen Restaurant Internacional

Vam nudi velike zračne prostore, obširno dvorišče, kegljišče (v kratkem tudi kroglišče).

Hrano prvovrstno in veliko izbero vin.

Za obilen obisk se priporoča

EMIL JERKIČ

JORGE NEWBERRY 3372

(skoro na vogalu Alvarez Thomas) — BS. AIRES

vzdržuje ta kanal, saj mora plačevati za prevoz skozi njega ogromne takse.

ČLANI MILANSKE "SCALE" V BEOGRADU IN ZAGREBSKI CIRIL-METODOV ZBOR V JULIJSKI KRAJINI

6. marca je bila v beograjski operi slavnostna predstava, pri kateri so nastopili kot gostje ugledni člani milanske "Scale". Opera "Boheme" je žela vse priznanje pri občinstvu. Navzoči so bili tudi kraljevski namestnik dr. Ivan Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović in prosvetni minister Dimitrij Magarašević, ki je v odmoru izročil članom milanske "Scale" visoka odlikovanja. — 13. marca pa je gostoval v Trstu zagrebški Ciril-Metodov zbor, ki je priredil v gledališču Politeama Rosetti matinejo. Tudi je gostoval ta zbor v Gorici, dne 13. t. m., v Reki pa je uspel z večernim koncertom 12. t. m. V nadaljnjih dnevih je zbor nastopil tudi še v Vidmu, v Benetkah, v Padovi, v Boloniji, v Trevizu.

TRŽAŠKA ZASTAVLJALNICA

Po nekih virih je bila ta institucija ustanovljena l. 1642. med tem ko Kandler, znani tržaški zgodovinar, pravi, da so jo ustanovili 1634. in sicer po zaslugi nekega kapucina iz Modene. Idejo je podprl takratni škof Coronini. Svoj sedež je imela v sakristiji neke tržaške cerkve in se je imenovala "Saero monte" (ali bolj pravilno so jo imenovali "Monte di pietà"). Nepretrgoma je delovala 127 let. potem pa je prenehala za 77 let, ko jo je grof Stadion l. 1846 zopet ustanovil, dasi so bili nekateri veljaki proti temu. Njeno delovanje v prvih treh letih je dokazalo močan promet, kajti zastavljenega je bilo v tem času za okrog 10 milijonov lir v naši vrednosti. Že okrog 1850 se je delovanje zelo povečalo, čeprav se je blagostanje v Trstu zaradi silnega porasta trgovine, kakor ugotavlja Kandler, zelo povečalo. Pravi, da je vse to bogastvo šlo le skozi majhno število oseb grostov, verižnikov in bankirjev, medtem ko je ostala velika večina delavcev še vedno pri starem zaslužku in nizkem standardu življenja.

Zastavljalnico so pozneje prenesli v ul. Ospedale. L. 1881. se je njeno delovanje še bolj povečalo in je znašalo že 18 milijonov lir v enem letu. Končno so jo premestili v ul. S. Pellico, kjer je še danes. Pri roki nimamo podatkov in bi bilane prometa te zastavljalnice preko katere so šli tudi mnogi milijoni denarja slovenskih žuljev in zaradi tega ne moremo točno povedati kolikšna je beda našega človeka, če je sploh mogoča kaka primerjava z delovanjem te institucije revežev in banke ubogih. Gotovo pa je veliko in gre prav tako v

Sesljan na Krasu

milijone in si drugi le maloštevilni bankirji in verižniki, odti v politiko delijo dobičke prav tako kot je bilo v prejšnjih letih.

REHABILITACIJA DR. SFILIGOJA

"Jutro" poroča: Dr. Sfiligoj, ki je bil pred 7 leti v Rimu po izrednem sodišču za zaščito države obsojen na 10 let ječe in se je lani vrnil domov, je pred dnevi prejel obvestilo, da so mu odpuščene vse dodatne kazni, kakor trajna izguba častnih državljskih pravic itd.

NOVA ŽRTEV GRANATE

Vsi ukrepi državnih in cerkvenih oblastev v Julijski krajini proti zbiranju granat iz časa svetovne vojne ne zaležejo nič. Oblastva so šla celo tako daleč, da so odredila zlasti v južnozpadn. delu goriške pokrajine vrsto hišnih preiskav. Pobiranje granat je zahtevalo že številne žrtve. Zdaj se jim je pridružila nova. Na pobočju goriškega gradu je 19 let stari Goričan Josip Trampuš našel tako granato. Skušal jo je razstaviti. Pri tem pa se je razpočila. Fanta so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je že čez nekaj ur umrl.

KOMISIJA V TRNOVSKEM SAMOSTANU

Trnovo, februarja 1938. — Pred kratkim je obiskala trnovski samostan šolskih sester posebna komisija, ki si je temeljito ogledala zlasti šolske prostore ter ostalo samostansko poslopje. V kakšen namen je prišla ta komisija v samostan, nam sicer ni znano, vemo le, da se je zelo pohvalno izrazila o vodstvu samostana, posebno pa je naglasila zadovoljstvo nad redom in čistočo katere je videla v vseh prostorih.

TERJATVE JUGOSLAVIJE V ITALIJI

Ljubljana, februarja 1938. — Narodna banka je objavila izkaz o stanju klirinških terjatev v Italiji po katerem je razvidno da znašajo vsi klirinški saldi skupaj 197.8 milijonov Din. Terjatve Jugoslavije v Italiji bodo kmalu presegle 200 milijonov dinarjev.

VELIK POŽAR NA KUKU

Sesljan. — Na Kuku je nastal velik požar, ki je popolnoma uničil ves obširen nasad mladih borovcev. Kako je požar nastal, še ni pojasnjeno.

NEPREVIDEN MOTORIST

Mladi Andrej Uršič iz Gorice je divjal z motorjem po cesti in zavozil v 54letnega Franca Zavadlala. Zavadlala je padel tako nesrečen, da je bil prepeljan v bolnišnico in umrl.

DROBNE VESTI

— L'illustrazione Italiana je prinesla v eni izmed svojih zadnjih števil pod naslovom "Dalmatinska pokrajina" več fotografij z otoka Raba. Pod slikami navaja med drugim tudi, da ta lepi otok politično sicer pripada Jugoslaviji, toda njegovi prebivalci govorijo beneški dialekt.

— Minister za javna dela Cobolli-Gigli je ob svojem povratku iz Vzhodne Afrike referiral Mussoliniju o razmerah in razvoju cestnih gradbenih del v Abesiniji in drugih kolonijah, ki se menda približuje dovršitvi.

— V vseh sedežih italijanskih pokrajin so bile s svečanimi ceremonijami otvorene pokrajinske sekcije posvetovalnih odborov združenja številnih družin, ki so istočasno tudi pričele poslovati.

— Italijanske oblasti so zaplenile v Abesiniji od začetka vojne do danes nič manj kot 171 topov, 1100 strojne, 298.000 pušk in 1.500 samokresov. Vse orožje je bilo najnovejše vrste.

— Cleveland. — Slovenski list v Chicagu "Prosveta" poizveduje za Ivanko Smerdel por. Barberič, doma iz Sv. Petra na Krasu.

— Padriče. — Zaradi vetra se je iz gorečega senika razširil požar na bližnji hiši last Josipa Križmančiča in Alojza Žagarja. Požar je uničil 40 q sena, 2 spalni sobi, skedenje ter delno poškodoval poslopje. Škoda se čeni na 40.000 lir. Gasili so tržaški gasilec.

— Pula. — Ob priliki potopitve

RESTAURANT - RECREO "EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtom. pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

Peter Bassanese

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

Krojačnica Mozetič

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsako vrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052, (Paternal), Buenos Aires

italijanskega trgovskega parnika "Gianicolo" v Sredozemskem morju utonil je tudi mornar Anton Iveša iz Banjola pri Puli.

Prem. — Pred trž. sodiščem sta bila obsojena Volk Ivan in Anton Logar zaradi tajnega kuhanja žganja ter zoperstavljanja oblastem. Logar je dobil 4 mesece zapora in 2200 lir denarne kazni, Volk 3300 lir denarne kazni in 6 mesecev zapora.

Šempas. — Po naključju so odkrili v okolici precej pomembno žilo aluminijeve rude, bauxita, ki se razteza od Šmihela. Analiza je ugotovila da je ruda zelo čista in da bi dajala do 50 odstotkov aluminija ter do 16 odstotkov železa. Zaradi tega nameravajo baje že v kratkem času pričeti z deli za ugotovitev rentabilnosti morebitnega izkoriščanja.

Trst. — Gostilničarju Francu Boletu so neki mladeniči iz Milana prodali 10 kg pozlačenega bronca za pravo zlato v palicah. Toda "kupčija" je bila precej težka in malo pridnežem se je le po dolgem premetenem izsiljevanju posrečilo dobiti od gostilničarja 76.000 lir. Kmalu se je izkazalo, da ni vse zlato kar se svetli. Ubogi gostilničar je prijavil zadevo oblastem, ki so kmalu prijele tri sleparje. Sodišče je obsodilo vsakega na od 1 do 9 let ječe in z 1200 lir denarne kazni.

Trst. — Skozi Trst se je pe- ljal jugoslovanski minister za promet dr. M. Spaho. V Italiji si bo ogledal vse prometne naprave.

Trst. — V fašističnih organi- zacijah so odpravili onikanje (dare del Lei). Odslej bodo predpostavljene samo vikali, a med sabo se bodo "camerati" tikali. Pravijo, da je to bolj rimljansko.

Trst. — V bolnišnici je umrla 76 letna Katarina Uginovič. Pred dnevi je sušila perilo v kuhinji, pa se ji je pri tem vnela obleka. Dobila je številne opekline, za kar je morala v bolnišnico, kjer je sedaj podlegla.

Trst. — Ustanovilo se je film- sko podjetje v katerem sodeluje mnogo osebnosti iz tržaškega fašističnega življenja, tako župan Sale, Rino Alessi, ki je prevzel generalno ravnanje in drugi.

Trst. — V prosti luki se je težje poškodoval pri padcu z voza 34 letni Vouk Josip iz Rocola.

Trst. — Kakor goriška pokraji- na, tako je tudi tržaška najela posojilo za novoporočence v višini 2.800.000 lir. Do sedaj so podelili 148 posojil v znesku 350.000 lir.

Tržič. — V Selcah je v neki gostilni nenadoma umrl za srčno kapijo Ivan Kovačič iz Modrej pri Sv. Luciji.

Tržič. — Trupla avstro-ogr- skih vojakov, ki so bila pokopana hitro po vojni na obširnem pokopališču pri jezercih, so bila sedaj izkopana in prenesena na posebno pokopališče, ki leži ob cesti Trst—Gorica.

Tržič. — Zopet so bile kazno- vane nekatere mlekarice s Krasa, ker so prinašale v mesto mleko pomešano z vodo.

PODIVJANOST

Krčevina, februarja. — Nedavno zvečer se je pripetil v Krčevini pri Mariboru sirov dogodek. V Korenovu gostilno sta prišla dva vinjenca, bolj oblečena moška. Že pri vходу v gostilno sta razgrajala. Komaj sta tujea stopila v vežo, sta napadla neko žensko, ki je hotela iz gostilne. Eden izmed surovežev jo je udaril s pestjo po obrazu, da se je kar sesedla. Potem sta razgrajala šla v gostilniško sobo, kjer sta planila po gostih. Brez vzroka sta začela mirne ljudi pretepati, lomila sta stole in z njimi tolika po mizah in po gostih. Razbila sta tudi vse kozarce in steklenice.

Tedaj se je pojavil v gostilni gostilničar Koren, ki je bil že spal, pa ga je šla natakareca buditi. Ko sta razgrajala zagledala gostilničarja, je den skočil v kuhinjo, vzel tam dolg kuhinjski nož, drugi pa je vzel iz žepa samokres in z njim strahoval gostilničarja. Oni z nožem mu je nastavljal ostrino na prsi, mu z nožem konico delal na koži križ ter kričal, naj se pripravi na smrt. Med tem je držal njegov tovariš od zadaj naperjen samokres na gostilničarja, da je ves blel in otrpel od strahu pričakoval konca. Takrat so začele natakareca in služkinje oba razgrajala presiti, naj gostilničarju prizaneseta. Res sta se unesla in sta spet šla iz gostilne. Komaj pa sta prišla na cesto, sta srečala nekega kmeta, ki je šel iz mesta proti domu. Brez pouda sta navalila nanj. Eden je pograbil nekje palico, drugi pa je navalil kar s pestmi nanj. Oba sta siromaka metala po tleh, ga pretepala in brečala z nogami, dokler ga nista prisilila, da se jima je klee zahvalil za udarce in v znak zahvale poljubil palico. Šele nato sta ga izpustila in sta med kričanjem izginila proti mestu. Orožniki iz Kosa-kov so te dni ugotovili, da sta ta zverinska junaštva izvršila tkalec Friderik Reich in pekovski pomočnik Ignac Draksler, oba iz Maribora. Za svoje sirovosti zaslužita, da ju pošteno zašijejo. Izgovarjala se osta seveda na alkohol.

NEČLOVESKO MAŠČEVANJE

Ker je pričal pri sodni razpravi proti njima, sta dva odpuščena delavca s sekro napadla in ubila stavbenega tehnika Stanka Dolničarja iz Kamne gorice pri Dolnicah. Dolničar je bil zaposlen pri tvrdki Dukič ter je nadzoroval gradnjo nove tkalnice in predilnice v Mariboru. Ono soboto je napravil Dolničar smuški izlet na Pohorje v spremstvu magistratne uradnice Milke Gorupove. Ker sta se oba de-

lavca bala, da bi ju Goupeva mogla izdati, sta umorila še njo. V boju med obema delavcema in Dolničarjem je bil en delavec ranjen in tako so prišli na sled povzročiteljem sramotnega dejanja, katera je orožništvo že prijelo, kakor tudi druge sokrivce.

RAZNE VESTI

Trocki napoveduje vojno

Znani revolucionar in bivši boljševiški prvak Sovjetske Rusije, Lev Trocki, napoveduje novo svetovno vojno. Pravi, da je taka vojna postala že neizogibna se bo razširila skoro na ves svet. Trdi, da je zaradi "Anschlussa" vojna mnogo bližja, nego mnogi domneva.

S prerokovanjem se ne ukvarjamo, ker je to samo za vedeževalce dobičkanosen posel. Obujajo pa se nam, ko čitamo to novo napoved bližajoče se katastrofe, spomini na dolgo vrsto Trockiju podobnih prerokov, ki so vso povojno dobo ob vsakem najmanjšem oblaku razlagali, da bo kmalu izbruhnila strašna nevihta.

V Češkoslovaški se združujejo v Heineleimovem nacističnem taboru vse stranke nemške narodne manjšine, razen levičarskih. Nemški agrarci in krščanski socialisti so svoji ministri umaknili iz vlade. Heineleinov blok je sedaj najmočnejša skupina v praškem parlamentu.

Na prigovorjanje Anglije in Francije je praška vlada sklenila dati zelo obsežne pravice nemški manjšini. V vsej javni upravi bodo zastopani sorazmerno s številom nemškega prebivalstva. V nekaterih krajih, kjer žive skoro sami Nemci, bodo vsi uradi izključno v rokah Nemcev. To je res popolna pravičnost napram narodnim manjšinam. Sedaj bomo radovedno pričakovali, če bo napram Koroškim Slovincem uveljavil Hitler, ki se tako poteguje za pravice Nemcev v drugih državah.

O jugoslovanski politiki je govo- ril v senatu predsednik vlade dr. Stojadinovič. Ponovil je v bistvu ono, kar je že povedal v narodni skupščini: da Jugoslavija ne išče nikakih novih poti, marveč da ima te poti že jasno začrtane. Podpirati hoče stremljenja za ohranitev miru, starim prijateljem ostaja zvesta in dobre zveze išče s sosedi za koristno gospodarsko sodelovanje.

Francosko letalo, ki je vozilo po što iz Južne Amerike, je v sredo zgorelo v Pirenejih. Pošta, ki je odšla v soboto, je baje vsa uničena.

15.000 delavcev je začelo stav- kati v avtomobilskih tvornicah Citroen, na Francoskem. Zasedli so tovarne in zahtevajo izboljšanje delovnih pogojev.

Nemčija ne bo imela v Trstu onih pravic, kakor jih je Italija priznavala Avstriji. Avstrijci so smeli u-

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

BERTO ČERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires
54 — 3588

KROJAČNICA

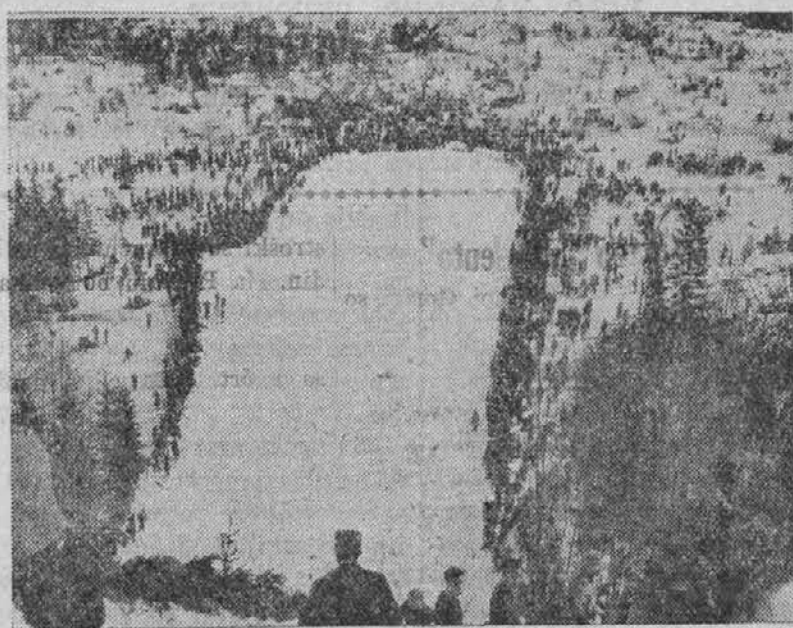

"GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

Planica v Sloveniji, skijska skakalnica

porabljeni tržaško pristanišče kot svobodno luko za svoje transitno trgovino. Vkljub prijateljstvu okrog toliko opevane osi Rim-Berlin, je Italija sedaj odpovedala olajšave.

Za žide v Avstriji so se začeli hu- di časi. Mnogo jih je zaprtih in skoro vse njihove trgovine vodijo sedaj po svoji volji nacistični. Širijo vesti, da si je več ko tisoč židov "vzelo življenje", dočim uradno poročilo trdi, da se jih je usmrtilo "samo" 96 tekoma 11 dni. Iz vseh javnih služb so morali židje na ulice in čiščenje je tako temeljito, da na univerze niti trupla umrlih židov nimajo več vstopa; anatomijo bodo odslej študirali na truplih takih, ki so bili "čistega arijskega plemena".

Židovskega multimilijonarja ba- rona Aloja Rotschida so zaprli na Dunaju. Baje se je zanj zavzel sam Windsorski vojvoda, bivši angleški kralj, a je Hitler odklonil njegovo prošnjo, da bi ga ukazal izpustiti na svobodo.

Španski fašizem stopa zvesto po stopinjah italijanskega. Baskom, ki se smatrajo za narodno manjšino, kar tudi so, je notranji minister Francove vlade prepovedal rabo njihovega jezika celo v cerkvah.

V Vatikanu zatrjujejo, da je pa- pež naročil svojemu zastopniku pri španski revolucionarni vladi že dva krat, naj posreduje pri Francu, da bi prenehalo pokončevanje civilnega prebivalstva v mestih, ki jih obstreljujejo fašistična letala. Prvikrat je mons. Antoniutti v februarju in "Osservatore Romano" trdi, da so papeževe besede naredile globok vtis na vstaškega generala. Ka-

kor ves svet ve, se pa bila prav v začetku marca strašno obstreljevala mnoga španska mesta, ki so v rokah vladnih, in predvsem Barcelona, kjer je bilo ubitih na tisoče nedolžnih ljudi, med njimi mnogo žensk in otrok. Ali Franco samo laže, ko vernim špancem razlaga, da se bori tudi za pravice katoliške cerkve, ali pa mož ni gospodar tistih letal, ki morijo špansko ljudstvo in v katerih se baje vežbalo italijanski in nemški letalci za bodočo evropsko vojno.

ZA KRATEK ČAS

Vžigalice

Pri nedeljski pridigi je rohnel gospod župnik nad nezvestobo svojih faranov. Kakor vselej, je tudi to pot napravil lepo prisposodo:

"Slabi zakonski moške so kakor slabe žveplenke, ki se povsod vžgo. Dobri pa so kakor poštene monopolske vžigalice, ki zagore samo na lastni škati."

Anatomija

"Toda, dragi Smolec, kako moreš tekati v tako zakrpanih in umazanih hlačah po mestu?"

"Prijatelj moj, meni se pa zdi, da glavna ni obleka, ampak tisto, kar je v njej. Kaj če so hlače zakrpane ali umazane — glavno je, da bije v njih toplo srce".

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK

Calle VILLAROEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

NUDI SVOJIM ČLANOM:

Čitanje časopisov in revij iz domovine in Severne Amerike
Čitanje knjig najboljših domačih in tujih pisateljev.
Priložnost za pevsko ali dramatično izobrazbo.
Znižanje vstopnine na prireditve in prosto domače zabave.
Kulturni cilj: širjenje in izboljšanje glasila in drugih izobraževalnih pripomočkov.
Gospodarski cilj: Ustanovitev lastnega doma, itd.
Brezplačno krogljišče.

V tvojo korist je, da postaneš član tudi ti

Društveni prostori:

GRAL. CESAR DIAZ 1657 — BUENOS AIRES

Zaloga vina

Imam v zalogi vseh vrst najboljšega vina po nizkih cenah, na debele in drobno.

Postrežba tudi na dom.

Priporoča se vsem cenj. rojakom in gospodinjam

STANIĆ STANISLAV

Triumvirato 3954 — Bs. Aires
U. T. 51—3226

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov

in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Kronične bolezni

Obisti — srce — želodec — kri in venerične

PREGLED \$ 3.—

Sprejemanje od 11. do 13. in od 17. do 20., ob nedeljah od 10. do 12. — Bolnik plača šele potem, ko ozdravi.

KLINIKA JANET

LAVALLE 715 — Bs. Aires

DELO NARODNE SKUPŠČINE

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani dobi značaj ustanove, glashena akademija pa dobi čin visoke šole — Vlada pooblašča, da razpiše posojilo do 4 milijardedinarjev. — Pošiljke izseljen-
cev oproščene carine

BEOGRAD, 16. III. (Izvirno). — Tudi ves teden v marcu, se je nadaljevala v Narodni skupščini podrobna razprava o proračunskih predlogih posameznih ministrstev.

V ponedeljek 7. marca je podal svoj eksponat gradbeni minister Stošević, ki je v podrobnosti obravnaval program javnih del v naši državi. Sledilo je poročilo ministra trgovine in industrije dr. Vrbanića, ki se je podrobno pečal z napredkom naše trgovine in industrije. V turek je poročal minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kujundžić, ki je podčrtal pomembnost zgraditve težke domače industrije in napovedal enoten rudarski zakon. V sredo je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović v velikem govoru očrtal smernice naše zunanje politike in položaj naše države glede na Evropo. Sledila so še poročila ministra dr. Vekaslava Miletića o telesni vzgoji naroda in poročilo ministra za socialno politiko, Cvetočevića.

V soboto je razpravljala finančni odbor Narodne skupščine o dodatnih predlogih za finančni zakon za l. 1938-39. Med številnimi amandamenti je treba zlasti omeniti sledeče odredbe: Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani dobi značaj ustanove. Predsednika akademije postavlja kralj z ukazom. Prosvetni minister dobi pooblastilo, da predpiše uredbo o podrobni organizaciji akademije.

Prosvetni minister dobi pooblastilo za uredbo o organizaciji glasbenih in umetniških akademij. V

V proračunu so določeni vsi potrebni osebni in materialni izdatki za glasbeno akademijo v Ljubljani. Glasbena akademija dobi čin visoke šole. — Prosvetni minister dobi pooblastilo za najem posojila 5 1/2 milij. din. za nadaljevanje zgradbe vseučiliške knjižnice v Ljubljani. Sedanja licealna knjižnica v Ljubljani preide v sestav vseučiliške knjižnice. — Prosvetni minister dobi pooblastilo za najem posojila v znesku milij. din za zgradbo strojnega instituta na tehnični fakulteti ljubljanskega vseučilišča, in pooblastilo, da z uredbo predpiše, organizacije akademskih menz v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. — Minister za javna dela dobi pooblastilo za ustanovitev banovinskega in državnega cestnega fonda za zgraditev državnih in banovinskih cest.

Vlada je dobila pooblastilo, da v svrhu dekoncentracije in decentra-

lizacije državne uprave preneso posamezne kompetence z ministrstev na banovine. — Socialni minister dobi pooblastilo za spremembo političnih zakonov v sporazumu s skupščinskimi in senatskim odborom.

Ministrski svet se pooblašča, da za izvedbo programa javnih del in za zadovoljitev potreb državne obrambe zaključi na domačem trgu dolgoročno posojilo do skupnega zneska 4 milijard po največ 6 o/o. Pri debatji so bili sprejeti še številni dopolnilni predlogi. Važen je zlasti predlog, da so oproščene vozne carine, vse pošiljke naših izseljencev, ki pošiljajo svojim domačim. Prejemniki teh pošiljatev bodo za vsako tako pošiljko plačali samo po din 5.—.

Z običajno večino so bili sprejeti vsi predlogi in je bilo končno glasovanje o državnem proračunu v torek 15. t. m.

ODMEVI "ANSCHLUSSA"

Veliko zanimanje za razvoj dogodkov po vsej Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji — V Ljubljani goje upanje, da se bo Koroškim Slovincem boljše godilo nego doslej.

LJUBLJANA, 77. III. (Izvirno).

— Združitev Avstrije z Nemčijo, ki je presenetila vso Evropo in ki se je tako dramatsko razvijala od petka 11. III. do nedelje 13. III., je vzbudila tudi v Jugoslaviji zlasti pa še med Slovencu, upravičeno pozornost. Že v petek zvečer se je po vseh večjih mestih v Sloveniji z bliskovito naglico širila vest o ultimatumu, ki ga je stavil Hitler Avstriji. Razumljivo je, da so ljudje povsod težko pričakovali najnovejših vesti, posebno v Ljubljani je skoraj vse čakalo na izid dnevnikov. S simpatijami so razpravljali povsod o Koroških Slovincih in v splošnem je pridrlo upanje, da se bo koroškim Slovincem godilo v združenji Nemčiji bolje, kakor doslej. Ljubljanski dnevniki niso prinesli nič novega. Na nekdanji avstrijsko-jugoslovanski meji ni nobenih sprememb in se opravlja ves promet kot popreje.

CANKARJEVO "POHUJŠANJE" — OPERA

1) Novo opero z besedilom, posnetim po Cankarjevi farsji "Pohujšanje v dolini šentflorjanski", je skomponiral beograjski skladatelj Mihael Logar. Opera je dobila

tudi nagrado 20.000 din, ki jo je razpisalo društvo "Cvijeta Zuzorić" za najboljšo opero v preteklem letu. Zanimivo je, da je Logar drugi skladatelj, ki se je lotil tega Cankarjevega dela. Prvi je bil ljubljanski skladatelj Bravničar. Opera bodo v sezoni uprizorili na beograjski operi.

ZDRAVNIKI IZ VSEGA SVETA BODO ZBOROVALI V ZAGREBU

Mednarodni zdravniški kongres bo junija meseca v Zagrebu. Prišli bodo zdravniki iz vseh držav Evrope, pa tudi iz Amerike, Azije, Afrike in Avstralije. Največ prijav pa so do sedaj poslali Italijani, za njimi pa Angleži. Kongres se bo začel v Zagrebu, nadaljeval v Beogradu in Sarajevu, zaključil pa v Dubrovniku. Število udeležencev cenijo na 150.

PRORAČUN ZAGREBSKE OBČINE

Nov občinski proračun je razgrnila zagrebska mestna občina. — Proračun znaša skupaj s proračuni skladov in občinskim zakladom vred 296 milij. din. Občina mora od plačevati 112 milij. din. posojil. Letos bo najela novo posojilo 10 mil. din za izpeljavo kanalizacije.

SRBSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Srbska kraljevska akademija znanosti je imela v ponedeljek 7. t. m. sejo, na kateri je imel nastopno predavanje novi akademik v zgodovinskem razredu, profesor ljubljanske univerze Srb dr. Nikola Radojčić. Predsedoval je predsednik dr. Aleksander Belić, navzoča pa sta bila tudi zastopnika zagrebske akademije predsednik dr. Albert Bazala in član dr. Ferdo Šišić. Akademija je letos nagradila izredno veliko število znanstvenih del ter jih večji del tudi izdala med svojimi rednimi publikacijami.

16 MILIJONOV DIN. ZA "DOM KULTURE" V ZAGREBU

Veliko palače "Dom kulture" bodo zgradili v Zagrebu. Palača bo veljala 16 milij. din. Zemljišče je darovala mestna občina. V palačo bodo namestili arheološki muzej, muzej za umetnost in obrt ter Moderno galerijo. Vsi ti muzeji so bili sedaj nameščeni po raznih zasebnih hišah ali pa se stiskali po zgradbah drugih kulturnih zavodov.

NOVA JUGOSLOVANSKA LADJA

V dubrovniško pristanišče je priplul nov parnik paroplovne družbe "Dubrovačka d.d." ki nosi ime "Dubrovnik". Čim je ladja prispe-la v pristanišče, so jo pozdravili streli iz mozarjev. Slovenskim obredom posvetitve so prisostvovali zastopniki oblasti, med njimi ban zetske banovine ter zastopniki bro-darskih družb. "Dubrovnik" je moderno grajena ladja, ki je bila kupljena od Angležev.

SPLITSKA LADJEDELNICA SE LEPO RAZVIJA

Splitska ladjedelnica je zad-nje čase spet polno zaposlena. 30 III. bodo spustili v morje novo bojno ladjo "Zagreb", kmalu za njo pa enako ladjo, k bja nosila i-me "Ljubljana". Obema bojnim lad-jama se pa pridružujeta še dve trgavski ladji, "Sarajevo" in Šuma-dija". Istočasno pa popravljajo 14 drugih trgovinskih ladij.

RIMLJANSKI DENAR SO NAŠLI PRI BRODU

6000 kosov bakrenega rimske-ga denarja je odkril kmet Nikola Karan iz Treštanovca pri Brodu, ko je oral na njivi. S plugom je zadel na šest lončenih posod, iz ka-terih so se vsuli bakreni novci. Lon-čene posode so bile že preperete,

medtem ko so denar pobrali kmet-je in ga skrili. Ko se je za najdbo zanimal muzej v Slav. Požegi, so morali poklicati na pomoč orožni-ke, da so nekaj denarja zopet zbra-li in postavili tja, kamor spada.

VIOLINIST BALOKOVIĆ V ZA-GREBU IN LJUBLJANI

10) Srebrno škaflo z grbom za-grebskega mesta in z grudo hrvaš-ke zemlje so podarili predstavniki zagrebskih kulturnih in političnih društev svetovno znanemu violinis-tu Zlatku Balokoviću. Baloković je prišel v Zagreb sredi marca v dru-žbi svojih prijateljev in stalnih spremljevalcev in priredil slavnos-tni koncert. Enaka proslava je bila 21. marca tudi v Ljubljani. Pri-re-ditev je pomagal organizirati ame-riški dirigent Siegel.

POVEČANJE TVORNIC LETAL

Obe jugoslovanski tvornici letal "Ikarus" v Novem Sadu in "Zmaj" v Zemunu bosta razširili svoje o-brate in namestili nove stroje, ka-tere so dobili iz Nemčije. Verjet-no je, da bo ena izmed obeh tovarn razširila izdelovanje avijatskih motorjev tudi na izdelovanje avto-mobilov. "Aeropot" pa bo nabavil za naš potniški promet več letal v

Nemčiji in Italiji ter v Franciji.

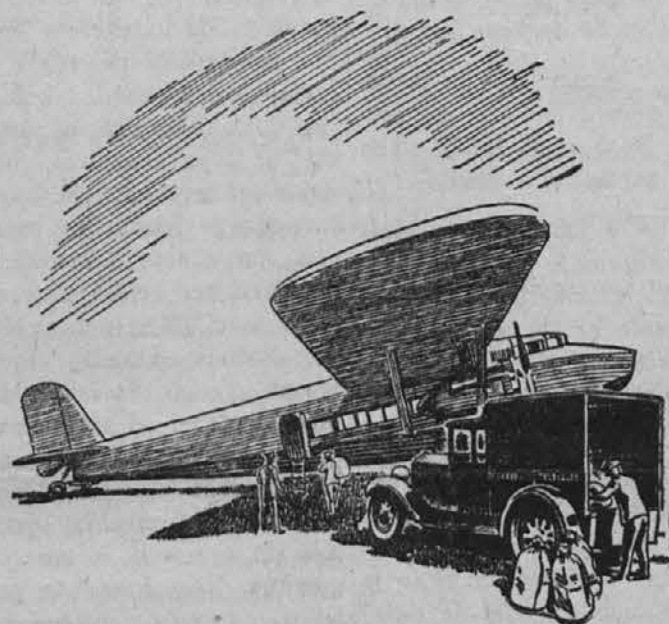
Pravtako, da se bo Zenica p-mov-no povečala ter bodo novi stroji in industrijske naprave veljali okrog 800 milij. din. Obenem bo podjetje temeljito reorganizirano.

OBVEZNO ZAVAROVANJE PRO-TI TOČI

Obvezno zavarovanje poljskih posevkov proti toči so vpeljali v dunavski banovini. Poljedelski mi-nister je te dni podpisal posebno uredbo, ki ureja to zavarovanje. Banovina bo ustanovila poseben denarni zavod, "Zavod za zavar-o-vanje poljskih posevkov proti to-či", ki bo samostojna institucija, banovina pa bo vršila nad poslova-njem le neposredno nadzorstvo.

OSEM MILIJONOV LIR ZA "FA-SISTIČNI DOM" V TRSTU

V Trstu bodo zgradili ogromno in reprezentativno palačo za fašis-tični dom. Stavba bo stala 8 milij-lir, to je okoli 20 milij. din. Denar za to zgradbo bo prispevala orga-nizacija, deloma občina in pa pre-bivalstvo. V palači bodo uradi, da-lje prostori za Dopolavoro, ženski fašjo, šola za gospodinjstvo, insti-tut za fašistično kulturo, skupno nad 130 uradov itd. Stavba bo, kot javljajo "srce Trsta".

ŽE NAM PRIHAJAJO VELIKONOČNI PRAZNIKI

Vsak Slovenec v tujini v takem velikem trenutku še bolj misli na svojo družino.

Na najlepši način jih razveselite in osrečite za Velikonoč, če jim pošljete denarno pošiljko po BANCO DE BOSTON

Da pa odposlano vsoto pravočasno prejmejo nakažite po ZRAČNI POŠTI

i nbo poslana vsota izročena vsašim domačim na njihovem domu, brez kakih stroškov ali odbitkov.

Naš način: BRZINA, TOČNOST, VARNOST

V našem

JUGOSLOVANSKEM ODDELKU

boste postreženi v svojem jeziku in v nekoliko tre-notkih bo vaš nalog izvršen. Vabimo Vas, da nas posetite osebno ali nam pošljite pismeni nalog, pa bo še isti dan izvršen.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 BARTOLOMÉ MITRE 562

Alsina 999 PUEYRREDON 175 Callao 224

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) — Córdoba 1223 (Rosario)

ZAUPANJE VLJUDNOST VARNOST HITROST

Marija Bistrica, božja pot v Hrvatskem Zagorju

Skozi Trës Arroyos v Tandil

Dan mi je prisijal skozi okno. Šest je ura, tako sem ugotovil. Ma mo sem že našel v kuhinji.

"Glejte, kako razdejanje" je pokazala na posodje od sinoči. "Toda sinoči je bil pa res večer, kot še nikdar moj živ dan".

Do 11 ure sem imel čas. Torej kar žurno. Opravi sem mašo in po zdravi očete Salezijance. Preje je živel tam naš rojak Zamjen. Sedaj ga nisem mogel več najti. Živi v zavodu v Gral. Acha, v Pampi.

Mesto samo sicer leži v ravnini, toda nad mestom je nekaj višjega sveta, od koder je mesto lepe vidno. Seveda tak pogled ne da kaj no. Obilje hiš, kak zvonik vmes, tam dalje kot nekaka grožnja, tam trdnjava veliki elevatorji v pristanišču in dalje tja v nedogled morje.

Še smo si rekli "Z Bogom".

Dolgočasna je vožnja, če tudi z brzim. Tista proga ima menda vlažne krave. Saj smo se vozili 5 ur, pa je bilo komaj 150 km, in postaj prav malo.

Edini moj sopotnik je bil železniški uradnik. Meril si je dolžino svojih udov in širino svojih ust. Na vse načine je dokazoval, da se dolga gočasi. Ko sem končal z brevijem, sem ga pozdravil, kar kmalu sva bila v pogovoru in sva uganila marsikaj: od Argentine in Jugoslavije, od duhovske in svetne gospodije, od železniške uprave ... to se lahko misli. Pa se je spomnil še nekaj:

Kaj se vam zdi, gospod? ali bi nam ne pristojal dobro en mate?

No, pač izborna ideja. Da se mate pije na teče in na sito, zjutraj in zvečer in popoldne, kadarkoli se pač komu zljubi, to je pač znana stvar, tu v Argentine, toda da se bi to zgodilo celo na vlakcu, tebi pa nisem mislil. Zato mi je njegov predlog kar ugajal.

Toda od kod pa ga bova vzela, sem vprašal.

Le brez skrbi. Jaz imam ta "cachibachi" vedno s seboj, mi je pojasnil in potegnil iz kovčka vse po-

trebno: špirit, ogrevalč in posodo za vodo, kmalu se je vrnil z vodo, pa sva že kuhala in ne dolgo tudi že srkala mate. Tako je po običaju "križev"... En mate, par besed, pa še sta si prijatelja. Pravim: zlate duše bi bili ti ljudje, tako ljubeznivi, tako uslužni, tako dobrohotni so, samo ko bi ne bili tako zelo bolni na tisti skriti boleznici, ki se ji — lenoba reče... Za vse so dobri, samo delati se jim pa malo ljubi... No, pa jaz nisem poklican, da bom križče podučeval, zato to samo tako mimogrede povem in to besedo omilim s tem, da vsi niso lenuhi, mnogo jih je pa res!

Počasi smo se pritresli do Tres Arroyos. Spomnil sem se, da bi bilo dobro kaj jesti.

Tri ure časa je že nekaj. Stopil sem v hotel "Comercial"... Pa ne morda zato, ker sem ga iskal, temveč ker sem se ravno ob njegovem pragu spodtaknil. Naročil sem si večerjo in odšel po mestu.

Kakih 30.000 ljudi šteje mesto. Kam naj grem? Saj je vseeno. Vprašam nekega moža, ki je delal vtis važne osebnosti, če pozna kakega Jugoslavana ali Austrijca.

Da nič ni slišal o nikomur. Da je pa Dancev tam veliko. Mesto je pomembno živinorejsko središče, kar je gotovo zasluga danske kolonije.

Kaj pa naše mesto, kako se vam zdi?

Ga že imam. Se mi je posvetilo. Eden nezadovoljnih opozicionalev bo menda. Malo sem ga pogledal in menil:

Ne vem kaj bi rekel. Danes ni ravno najbolj čedno. Bilo je namreč po naližu preteklo noči.

Jaz pa pravim, da ni nikdar. Fui, tako gospodarstvo, kot ga imamo pri nas... je zabavljaj možakar.

No glej si kaj, sem si mislil. Kot da sem tam pri nas doma. Na Kranjskem ali Štajerskem, ali kjer koli, kjer je vse tisto malovredno, kar je delo nasprotnikov. Kar zabavno je to človeku, najti enake poniglavščine tako daleč. Moral

Pri Paškovanu v Tandilu

Lupinova trgovina v Mar del Plata

sem se smejeti gorečnosti, s katero mi je tožil nesposobnost županovo... meni, ki me je to pač najmanj brigalo.

Obiskal sem tudi duhovnike. Trije so. Ena sama župnija za 50.000 vernikov. In nekateri imajo po 50 km daleč... Pa so se pohvalili, da je versko življenje zelo lepo. 60.000 obhajil je bilo v preteklem letu. 700 je bilo prvoobhajancev...

Poslovil sem se in šel, da povečermam.

No, kako? Ste obiskali naše gospe, me je vprašal gostilničar. Kajpada.

In kako se vam je zdel g. župnik?

Dober gospod. Zelo se trudi za svojo župnijo.

Hm, kakor se vzame. Če bi ne bilo — politike!

Pa smo spet ravno tam... Stara pesem!...

Povečermam sem in sedel na vlak, ki je bil naprej nekoliko urnejši. Predno je pa prišel do Tandila, se je pa kar na lepem ustavil.

Kaj je bilo? Konj je zašel na železniški tir in smo morali mrho odgnati, da mu ne bi reber polomili.

Bila je ura polnoč, ko sem stopil v Tandilu v hotel "Ramirez".

V Tandilu

Da, to je nekaj posebnega, tako

so mi pravili domačini. Sredi gora gibljiva skala. Velikanska pečina, ki je tako postavljena, da jo en človek sam lahko zamaja. Nekaj brez primere...

Tako sem se zjutraj zbudil z mnogim pričakovanjem, da bom videl nekaj sličnega Kamniku ali Trzinu...

Še šest ni bila ura, že sem hitel gori proti slovitemu parku. Vendar bom spet enkrat šel v grič, sem se veselil... Pa so se mi začeli zaganjati pod noge psi... Bog nas varuj, kaj psi so glavna zanimivost Tandila?

Hitel sem kvišku. Pa že sem bil na vrhu. In sedaj?... O ti moj Bog, nisem opazil onega, kar sem videti želel... Pa kjer ni konj, tudi osli vozijo... Pač je nekaj nebrezoblična podoba tega kar vidiš primerno bolj romantičnega, kot na sami širni ravnini. — Toda ti stega, kar si videl na slovenski zemlji: vrh Triglava, sv. Jošta ali pa Sveto gorho, tistega tukaj ni...

Pa nekaj je le nekaj, sem si mislil. Tam nekoliko dalje so brda, ki dosega jo kakih 200 m višine.

Bom moral pač v Cordobo ali Mendoza, če bom hotel videti pošene gore in doline, tako sem si mislil. Sedaj pa moram pogledati, če bi kje kakega rojaka našel.

Ko sem bil že v mestu, sem še enkrat pogledal nazaj na griček na katerem sem bil. Tedaj mi je pa zrasla pred očmi lepa podoba. Saj je kot da stoji pred menoj ljubljanski ali pa goriški grad. Gori na vrhu je namreč stavba, zgrajena prav v istem slogu in ti res vzbudi drag spomin naših ljubljenskih domaćih krajev... Krenem tja.

Prav ljubeznjivo me je sprejel g. župnik. Pristna podoba blagega slovenskega župnika. In sem videl, da je po župniščih zunaj po deželi prav isto, kot je po naših slovenskih.

Mesto samo ima kakih 30.000 ljudi. Trgovsko in turistično središče. Žito in govedo, od česar vsa dežela živi. Naših rojakov tudi živi nekaj desetoric tam okoli po kamnolomih, nekateri pa tudi v mestu. Hrvatov pa je menda precej.

Toda človek brez naslovov težko kaj najde in se tako na tesno s časom.

Edini naslov, za katerega sem vedel je bil čevljar Paškvan. Kar nenadno sem stal v njegovi trgovini in ga po hrvaško nagovoril.

Začuden me je pogledal in me veselo pozdravil. Saj je bil na to manj pripravljen, kot na sodnji dan. Da ne odidem brez spomina na Tandil, sem imel kar takoj aparat pri roki in že je bila Paškvanova hiša in nekateri njegovi v filmu... Obiljubil mi je, da mi poišče in pošlje naslove naših.

Skozi Maipú v Mar del Plata

Kar dalje in na vlak.

Opoldne sem že bil v Maipú, mestu kakih 10.000 ljudi. Pa sem se domislil, da moram svojemu župniku sporočiti, da jutri zvečer pridem domov.

Nič teškega, sem si mislil. Saj tam pri nas je na ponudbo razglednice, kamorkoli prideš. Vsak kraj si smatra za častno dolžnost, da tuje postreže z verno razglednico svojega kraja.

Ustavi me pobit in me povabi, na hotel X, je najcenejši!

Vsakdanja stvar. Zakaj tukaj imajo premnogih napisov: "trgovina, gostilna, čevljarnica, ... ki najceneje prodaja..."

Že prav pobit. Tu imaš kovček. Grem, če mi boš prinesel par razglednic.

Prav rad.

In sem mu dal nekaj drobiža. Naročil sem kosilo...

Kmalu pride pobit.

Tukaj imate!

"Que macana", ti pesjanska stvar. Kar hud bi bil človek, če bi stvar ne bila le preveč naivna. Kaj je bilo na sliki... ki naj jo pošlje svojemu župniku njegov kaplan...

Zaljubljeno dekle...

No, za burko tudi to prav pride. Samo za na pošto pa res ni in za župnika še manj in iz rok kaplana jih tudi ne... No, ja. Druga slika je bila že primernejša.

Med tem ko sem pisal, pa začujem od bližnje mize neko drugačno

Caričin ljubljenc

Zgodovinski roman

(Nadaljevanje 82)

V Petrogradu še niso vedeli, kaj se je zgodilo s Pugačevim. Nekateri so bili mnenja, da so ga po skončani bitki takoj ustrelili; drugi pa so mislili, da bo Potemkin pripeljal Pugačeva v okovih v Petrograd, da se bo narod lahko na lastne oči prepričal in ugotovil, da ni kozak niti malo podoben mrtvemu carju Petru III., za katerega se je predznil izdajati.

Petrograjčani so praznično ozaljšali svoje hiše. Raz streh so plapolale zastave, okna so bila posuta s cvetjem, povsod so viseli vencji in napisi:

"Živel moskovski zmagovalac in rešitelj Rusije! Živel Aleksander Potemkin".

V vsaki izloži bi bila Potemkinova slika, na ustnicah vsakogar je lebdelo njegovo ime.

Danes so Petrograjčani pričakovali prihod zmagovalne vojske. Velikanske množice ljudi so napolnile ulice, tudi meščani so bili praznično oblečeni. K svečanemu in navdušenemu razpoloženju so mnogo pripomogle Katarinine zapovedi. Dan Potemkinove vrnitve v Petrograd je postal narodni praznik v pravem pomenu besede.

Na velikih trgih so bili postavljeni veliki sodi vina. Tu se je napil lahko vsakdo zastoj, kolikor se je hotel. Na javnih prostorih so pekli cele vole ter tako tešili meščanom glad. Razen vseh teh do-

brot je dobil vsak siromak tudi pet srebrnih rubljev.

Potemkin je moral vkorakati skozi Petrova vrata. Tu so bile postavljene sijajno okrašene tribune, na katerih so se zbrale najodličnejše rodbine Rusije.

Sedeži so bili že davno razprodani, čeprav so bile cene izredno visoke.

Katarina je hotela pozdraviti moskovskega zmagovalca pod baldahinom. Preko noči je radi tega nastala kapelici podobna zgradba, katero je podpiralo šestnajst vitkih stebrov.

Do zgradbe je vodilo sedem stopnic, na vrhu pa je kraljevala boginja zmage. Stopnice so bile pokrite z dragocenimi perzijskimi preprogami, na vznožju stopnice pa je tvorilo dvajset častnikov častno stražo.

Ko je na velik katedrali odbilo dvanajst, je odšla Katarina s svojim spremstvom iz zimskega dvorca ter vstopila v prekrasno kočijo, v katero je bilo vpreženih osem prekrasnih konj. Konji so krenili proti hramu zmage, kakor so novo zgradbo imenovali.

Tudi konji so bili ozaljšani s cvetjem, kočija pa je bila najdragocenejša, kar jih je Katarina imela na dvoru. Bila je pozlačena in iz čiste ebenovine.

Bilo je, kakor da se vozi po petrograjskih ulicah kočija iz kake pravljice, v njej pa je sedela carica, podobna ponosni yili.

Zdelo se je, kakor da se je Katarina danes prav posebno potrudila, da bi ugajala občinstvu. Bilo je, kakor da se je pomladila za deset

let. Lice je imela živo rdeča, kar pa ni bila posledica šminke, temveč njena zdrava, rdeča barva. Njene ustnice so bile kakor ustvarjene za poljub, rdečkastoplavi lasje pa so obrobili njen prekrasni obraz.

Vladarica je ponosno vzravnanost sedela popolnoma sama v svoji kočiji. Njeni pogledi so bili triumfira-juči, vendar je sijalo iz njenih oči tiho blaženstvo. Katarina je včasih hrepeneče zrla predse, kakor da bi se ne peljala naproti ponosnemu moskovskemu vojskovodji, temveč da jo kočija nese v carstvo ljubezni, v naročje ljubljenu možu.

Nekaj je bilo na njej, kar je spominjalo na nevesto, mlado deklico, česar drugače pri Katarini ni bilo opaziti. Le nekaterim Petrograjčanom je bilo dano, da so opazili ta izraz na caričnem obrazu. Velika večina je videla v njej samo srečno vladarico, ki je srečna in zadovoljna, ker je odstranila veliko nevarnost ter osvobodila sebe in svojo zemljo sovražnika.

Množica ji je vedno bolj navdušeno vzklikala. Obkolili so njeno kočijo in vedno znova vzklikali:

— Živela Katarina velika! — Živela mati domovine! —

Petrograjčani so bili hvaležni, da je bila nevarnost odstranjena, del zasluge pri porazu sovražnika in osvoboditvi Rusije so pripisovali Katarini. Petrograjčani so tako-le modrovali:

— Mar ni carica s tem, da je postavila za vojskovodjo ravno Aleksandra Potemkina, dokazala svojo bistroumnost in preračunljivost? — Mar Potemkin ni mislil na to ženo, ko se je boril pred Moskvo,

na ženo, ki ga je odlikovala in postavila kot vojskovodjo ter osrečila s svojo ljubeznijo?

Da, ta sijajna izbira je Katarinina zasluga. Zato so o Petrograjčani še bolj navdušeno pozdravljali, še bolj veselo vzklikali svoji lepi carici.

Caričini kočiji je sledila cela vrsta lepih kočij, carice se je pridružil ves dvor. Tudi vsi zastopniki tujih držav so hoteli prisostvovati pozdravu zmagovalca. Kdorkoli se je hotel greti v solnen caričine milosti, ni smel manjkati pri tem radostnem sprejemu.

Caričino kočijo je obkolilo šestnajst mladih častnikov. Vsi so nosili blesteče uniforme caričine telesne straže, vsi so bili člani najslavnejših plemiških rodbin v Rusiji. Le eden ni bil plemiškega rodu in se po bogastvu ni mogel meriti s svojimi tovariši. To je bil mladi častnik, ki je prinesel carici žalostno vest o padcu trdnjave Orenburg. To je bil poročnik Platon Subov, ki se mu je posrečilo, da se je živ rešil iz trdnjave.

Za Katarino sta se peljala v prvi kočiji Gregor Orlov in njegov brat Aleksej Orlov, človeka, ki sta imela prvo besedo v državnem zboru. Prav za prav bi moral biti grof Gregor Orlov danes jezen, nerazpoložen in razdražen. Saj njemu je bilo najhujše, da ni več središče on, krog katerega se je vse sukalo, da ni to navdušenje in ta sijajen sprejem namenjen njemu, temveč njegovemu najhujšemu nasprotniku Aleksandru Potemkinu. Danes bo vkorakal v Petrograd njegov tekmeč, ki ga bodo sprejeli z god-

bo in navdušenimi vzkliki. Danes hiti Katarina velikemu zmagovalcu naproti. Danes ni več Gregor Orlov na prvem mestu, temveč že na tretjem, četrtem mestu. Kjerkoli se je pokazal, je videl samo mračne obraze, — grof Gregor Orlov pa se je samo smehljaj in triumfiračo gledal okrog sebe s svojim temnim očmi, kakor da bi vse te svečanosti, ki jih mesto pripravlja Potemkinu, veljale njemu.

Od časa do časa je grof Gregor Orlov s komolecem sunil svojega brata in takrat sta se oba brata spogledala ter pogledala mladega častnika, ki je jahal poleg caričine kočije. Ta dva grofa sta opazovala neznanega človeka, ki mu Petrograjčani niti imena niso vedeli, in niso imeli pojma, kako je ta častnik prišel k šestnajstoriti, ki je spremljala carico.

Zdelo se je, kakor da bi bil grof Gregor Orlov zaljubljen v tega mladeniča, kajti ni ga prenehal motriti. Ko pa se je mladi Subov približal s svojim konjem caričini kočiji, je Gregor Orlov stisnil ustnice, kakor da bi hotel zadušiti smeh.

Sedaj pa, ko je Orlov opazil pogled, s katerim je carica ošinila mladega poročnika, si je pogladil svojo črno brado in zašepetal svojemu bratu:

— Zares, moskovskega zmagovalca lepo pričakujejo, pripravljajo mu velika iznenadenja. Največje iznenadenje pa mu bo pripravil tale mladenič, — kako se že imenuje? — Mislim, da je to Platon Subov, edini častnik, ki je preživel padec trdnjave Orenburg.

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

TARIFA REDUCIDA
CORREO ARGENTINO
Concesión 1551

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

govorjenje. Zdelo se mi je, da je naše.

Ko sem dokončal s pisanjem, stopim in pozdravim tri fante, katerih eden je bil tako verna podoba kranjskega Janeza, da mi je bilo kar tuje zastaviti v tujem jeziku vprašanje. Vendar sem povprašal, v katerem jeziku ste se ravnokar pogovarjali, špansko ni bilo?

Da po nemško, sem zvedel in je bil eden romunski Nemec, eden pravi tržaški fakir. Oba sta znala tudi po naše. Tretji je bil pa Grk. No tamkaj pač nisem pričakoval, da bom našel človeka, ki razume slovensko besedo. Ne le meni, tudi njim se je lepo videlo. Žal ni bilo za razgovor mnogo časa, ker je že čakal brzec Bs. Aires—Mar del Plata.

Stopil sem na vlak. Še 150 km, še 2 uri vožnje, pa bom v naj znamenitejšem argentinskem letovišču.

V Mar del Plata

To pa je vožnja, ki človeka zadovolji. 150 km kar v eni sami sapi. Dolg vlak, ves polen. Skoro sami vozovi prvega razreda. Velemosto ima pač mnoge tisoče takih, kateri imajo denarja in časa, da si privoščijo oddih na morskem bregu. 400 km je daleč Mar del Plata od Buenos. 6 ur vožnje. Vsak dan drvi šest natrpanih vlakov gospode. Zato ni čudno, če je prebivalstvo letovišča v sezoni potrojeno. Od 60 tisoč stanovalcev naraste v letnem času na 150.000 in še več. Sicer pa

je tudi prostora za tujce dovolj, ker stoji hotel pri hotelu.

Mesto samo seveda ni kaj posebnega. Obrežje je pa res čudovito slikovito. Glavno obrežje obrobjeno z brdom, ki dosega 20 in več metrov višine, je okrašeno s prelestinimi vilami v švicarskem slogu, ki dajo čudovit čar obrežju. Kakih 5 km obrežja je res nekaj čudovitega. Valoviti značaj obrežja pa sega še mnogo dalje in že rastejo nove in nove vile in hoteli, ki objemajo obalo na dolžini kakih 30 km, in dvomim, če je najti kje na svetu toliko biserov stavbne umetnosti, kakor v mestu "bogatinov" v Mar del Plata.

Pa jaz nisem šel le gledat razkošje tega mesta, temveč tudi na obisk k rojakom.

Pa jih je tudi tam kaj?

Nič ne vprašaj. Kjer je zidar in mizar, najdeš tudi Slovenca. In v Mar del Plata se zida, kot malo kje.

Pa pri vsem tem nisem imel nobenega naslova. Edino slovensko bitje, ki ga bom nemara mogel najti je Mara Lipičar.

Šele drugo jutro sem se spravil na slovensko pot.

Bilo je ravno za obletnico, ko sem rekel z Bogom v Kostanjevici. Pred dvema leti, 3. febr. zgodaj zjutraj smo se poslovili in sem jo odrezal doli čez krško polje in na vlak in v Ameriko.

"In danes", sem se zbudil zjutraj, "kdo ve, če ne bo to prvi dan, kar

sem iz doma, da ne bom spregovoril besede po naše".

Morda pa le ne bo?

Če doma ostanem, me prav gotovo nihče ne bo prišel iskat, to sem vedel in zato sem jo kar mahnil na pot. Najprej v cerkev sv. Petra, da sem odpravil mašo, potem pa na ulico Tucumán...

Pa, saj me je Marica že pričakovala. Kako ne. V Slovenskem listu je že čitala, da sem šel na potovanje proti jugu; dobila je iz Buenos Airesa sporočilo, da jo nemara obiščem... Razume se, da sva imela oba prijetno presenečenje, ko sva se pozdravila.

Toda nič več ne ostanete, kot danes? Ni mogoče.

O polnoči nočoj moram biti doma.

Ko sem zvedela, da pridete, sem takoj začela iskati za našimi. Deklet je z gospodo precej tukaj, toda malo takih, do katerih bi vam svetovala iti. Pač pa sem našla eno družino. Precej daleč so. Imajo gostilno in trgovino. In mi je dopovedala kje in kako.

Kmalu me je postavil omnibus pred ono hišo. Mala deklica je stala na cesti. Pogledam jo in kar po naše pozdravim.

Kar lepo mi je odgovorila in povedala, da je mama doma.

Pa je bil doma tudi ata in še drugi so se kmalu našli in spet je bilo ono veselje, ki ga ume le tisti, ki ga je sam doživel.

Poznamo me pač iz Duhovnega življenja in Slovenskega lista, ki oba čitajo, toda mojega obiska se pa niso nadejali.

Gospod, kosilo imate danes pri nas...

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

No tako. Pa sem menil, da nemara niti slovenske besede ne bom spregovoril, pa sem celo, pri slovenski mizi obedoval...

Tam od Štandreža so doma Lupinovi. On je bil preje vrtnar potem si je pa lastno streho postavil in kdo ve, če ne bo nekoč lastnik znamenitega hotela na Av. de la Plaza. Za sedaj je le zbirališče rojakov, ki v celem mestu nikjer ne debe boljšega vina, kot ga po 40 ct. liter toči g. Lupin, pošteno vino iz San Juana, kakor se za drage denarje teško dobi.

Ne morete si misliti, kako sem vesel vašega obiska. Kolikokrat sem si želel videti vas, ko sem bral vaše spise. Če bi pa prišli takole kako nedeljo popoldne, kot napovedan gost, videli bi nas več. Najmanj 20 Slovencev bi se zbralo.

Povedel me je še na vrt. Glejte, saj se mi zdi, da sem doma. Tudi čebelice pasem. Nekaj našega meda, si pa res morate vzeti...

Takole sem potoval teden dni.

Utrudljivo je, brez dvoma. Toda toliko zanimivega, toliko prijetnega sem doživel med rojaki na obisku, da je bila mera moja veselja do vrha polna. In me bo spet in spet dvigalo, da pohitim na kako slično pot...

Spet sem stopil na vlak in je pela mašina, kot sem jo poslušal kot otrok, ko je vlekla breme skozi Raskovec gori proti Logatcu:

Ne izgubite prilike PRVOVRSTNA KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Ima na prodaj vse ostale poletne obleke po zelo znižanih cenah. — Obiščite me in se boste sami prepričali. —

Lastnik STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059, pol kvadre od Av. San Martín, — Bs. Aires

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

Caričina kočija je prispela do hrama zmage in se ustavila.

Tudi petrograjski župan in mestni očetje so prišli, da bi pozdravili Potemkina in so sedaj, ko je prispela caričina kočija, po starem običaju pomagali Katarini stopiti s kočije.

Nato ji izroči eden izmed mestnih očetov baržunasto blazinicco, na kateri se je nahajal zlat lovorjev venec. Katarina ga sprejme in se milostivo smehlja.

Zdajci se popne po stopnicah, ki so bile obložene s preprogami.

Ko je dospela pod pozlačeni baldahin, se vsede na stol, ki je bil prevlečen z zelenim baržunom.

Katarini se približa šest mladih pažev; istočasno se postavi v polkrog okoli nje šestnajst častnikov, ki so jo spremljali in sedaj izdri-li svoje meče iz nožnic.

Na obeh straneh carice pa so se postavili razni odlični ljudje in velikaši. Navzoč je bil tudi vsemo-gočni minister Panin in vsi drugi, ki so predstavljali armado in oblasti.

Vsi niso dobili prostora v hramu zmage in so morali mnogi ostati kar zunaj na stopnicah.

Zdajci pretrese ozračje glasno navdušeno vzklikanje. V tem trenutku zaigra petero različnih glazb in po ulicah je odmevala ruska narodna himna.

Množica po ulicah zapoje. — Natenkrat zadone v daljavi trobente.

— Glejte jih, že prihajajo!

— Živel Aleksander Potemkin!

— Živel zmagovalce pri Moskvi!

Zbrana množica se začne prerivati in se hoče po vsej sili približati hramu zmage. Straže so komaj mogle vzdrževati red. Ljudje bi najraje pohiteli skozi mestna vrata Potemkinu naproti in bi ga pozdravili kot zmagovalca.

Naslednji trenutek prijezdi skozi mestna vrata dva in trideset prekrasno oblečenih glasnikov, ki so jezdili na čelu zmagovite armade. Oblečeni so bili v modre uniforme in so s svojimi zlatimi trobentami nudili zelo lep prizor.

— Živela Preobraženskijeva garda! — je vzklikala tisočglava množica. — Živeli zmagovalci! — Živel Aleksander Potemkin!

Petrograjčani so že v mirnem času izredno ljubili Preobraženskijevogardo. Sedaj pa ko se je vračala iz bitke kot zmagovalka, sedaj ko je pretrpela toliko naporov in utrpela toliko izgub, so jo naravnost oboževali.

Za glasniki so korakale nepregledne čete vojakov in sicer naprej konjenice, nato pa topničarji.

Na Potemkinovo povelje so bili vojak oblečeni v iste uniforme, ki so jih nosili za časa same bitke. Uniforme so bile raztrgane, počrnele in zamazane, toda bile so častne, ker so v njih trpeli, ker so se v njih borili in naposled vendarle zmagali!

Njim je sledila glazba, nato pa je prijezdil knez Trubecky na svojem vranu. Njega so Petrograjčani navdušeno pozdravili, ker so vedeli, da je tudi on mnogo pripomogel k zmagi.

Toda najbolj so se vsi zanimali za Potemkina.

Kje je? — Zakaj še ne prihaja? — Armada je bila nepregledna. Vedno so prihajale še nove čete. Natenkrat nastane mal presledek, nato pa —

Ozračje pretrese siloviti hurakliči.

Zdajci se pojavi na beleu Aleksander Potemkin. Tesno poleg njega je jezdil neki častnik, ki je nosil raztrgano, od strelav preluknjano zastavo. — To je bila ona zastava, ki jo je nosil Potemkin v odločilnih trenutkih na čelu vojske in je z njo popeljal vojake v boj.

In Aleksander Potemkin sam. — Le pesnik bi mogel opisati njegovo lepoto, njegov viteški stas, njegovo junško postavo.

Aleksandra Potemkina so smatrali doslej Petrograjčani za nežnega, lepega mladeniča, sedaj pa, po tej slavni bitki, se jim je zdelo, da se je medtem razvil v zrelega moža.

Ponosno je sedel na svojem konju in obraz mu je sijal od sreče in trumfa. Kljub temu pa je izražal njegov obraz neko svečano resnobo in njegove modrosive oči so gledale s pobožnostjo v nebo.

Tudi on je bil oblečen v isto uniformo, v kateri se je boril v bitki pred Moskvo. Petrograjčani so takoj spoznali, da se je nahajal večkrat v življenski nevarnosti, ker se je uniformi poznalo, da jo je zadel marsikateri udarec s sabljo, kopjem in bajonetom.

— Živel Aleksander Potemkin

zmagovalce pri Moskvi — vzklikala je zbrana množica po petrograjskih ulicah. Ta vzklik se je prenašal od ust do ust, iz ulice v ulico in se razlegal celo do carice, ki je pričakovala svojega ljubljence pod baldahinom v hramu zmage.

Carica lahno vztrepče. Dolge trepalnice ji zasenčijo lepe oči.

Vojaki so se bližali kakor ogromen morsk val. Povsod so jih petrograjski meščani navdušeno pozdravljali burne ovacije.

Ko je množica zagledala Aleksandra Potemkina, ga je obsipala s cvetjem, ki je padalo nanj tako gosto, kakor so frčale okrog njegove glave sovražne krogle v strašni bitki pri Moskvi. Gospe in gospodice so ga obsipale s cvetjem, ki so ga imele v ta namen pripete na svojih grudih, tako da je cel pot izgledal, kakor da je pokrit s cvetlično preprogo. Konj je stopal po samih nežnih cvetkah. — Petrograjske žene in deklice so slavile svojega miljenca in mu niso vzklikale samo zato, ker je bil junak, ker je bil zmagovalce, temveč tudi zato, ker je bil lep mladenič.

Toda Potemkin je bil dovolj moder, da si ni zadržal nobene cvetlice. Brezbrižno je gledal, kako je padal, kako je padalo cvetje okrog njega na tla, ker je mislil samo na to, da bo čez nekoliko trenutkov stopil pred Katarino in da bo prejel prva odlikovanja iz njenih rok, iz rok svoje carice, svoje ljubice.

Zdajci ustavi Potemkin svojega belea pred hramom zmage. Caričini paži pohite k njemu in mu hoče-

jo pomagati razjahati, toda Potemkin jim ljubeznjivo mahne z roko in jim ukaže, da odstopijo. Nato pasam skoči elegantno s konja in pohiti, ne meneč se za mnoge deputacije, ki so ga pričakovale, da ga pozdravijo, po stopnicah v hram zmage in sedaj — sedaj poklekne Potemkin pred Katarino.

Po ulicah je vlada grobna tišina. Vsakdo je hotel slišati, kako bo pozdravila carica svojega ljubimca. Kako ga bo odlikovala?

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a. Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučih, obli-stih jetrah, žolodcu, žilavju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo navzete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28